

Betakarították a kenyérgabonát

Milyen az idei gabonatermés? Erre egy gazdálkodó barátom azt mondta nemrég: kevés, gyenge minőségű és áron alul értékesíthető. Hogy a számok világában mit jelent ez, s hogy a gazdák ezzel a háttérrel miként néznek a jövőbe, erről szól írásunk.

Wolf Sándor kombájnján Forster Jakab búzát őrít a pótkocsira

A Nemzeti Agrárkamara adatai szerint őszi árpából 6,3 tonna, őszi búzából 6,8 tonna, repceből pedig 3,7 tonna termett átlagosan ebben az évben Tolna megyében. Ezen belül azonban óriási volt a szórás, lévén, hogy a mélyebb fekvésű, kötöttebb talajú és jobb vízháztartású talajokon néhol születtek rekordok is, míg a homoktalajokon és azokon a területeken, ahová az amúgy is kevés esőnek csak egy hányada jutott, nagyon silány terméseredményeket is mértek.

A hozamok és az árak is elmaradtak a várakozástól

E végletek között mozgott a termés Tolna határában is – a bevezetőben mondott vélemény megfogalmazójának, a homokos tolnai Páskomban van a földje zöme –, míg a Duna árterében hallhattunk 90 mázsát megközelítő árpákról is. **(Folytatás a 3. oldalon.)**

A harmincadik

Négy napos kulináris élvezet a Duna partján

Harmincadik életével érett férfikorba lépett az Alta Ripa Halfőző Verseny, amelyet három évtizede a dombori Duna-parton tartanak meg a tolnaiak minden év július 22-én, vagy az ahhoz legközelebb eső hétfőjén.

Ez a Magdolna naphoz köthető dátum ugyanis a tolnai népi megfigyelés szerint e tájék legforróbb napja, a nyár csúcsa, a vakáció félideje, amit illik megünnepelni. Ami megtörtént az idén is, az utána következő többnapos esőt és lehülést nem kis szerencsével megelőzve. A jó ideje már négynapos Duna-parti együttlét az idén is csütörtökön kezdődött és vasárnap ért véget, minden napra tartogatva valami kulináris élvezetet. Mint az már szokás, a csütörtök a tárcsán és

grillen sültéké, pénteken babok, gulyások és pörköltök főnek, hogy szombat reggelre, a nagy attrakcióra, a halfőzésre, újra csillogóan tiszta legyen minden bogrács. Hogy miként zajlott le az idén ez a Tolna szerte máig legnagyobb bográcsbajnokság? Minderről Koncz Tamást, a háromtagú szervezőgárda „szóvivőjét” kérdeztük.

– Nagy vonalakban hasonló volt, mint az eddigiek, hozzátéve, hogy bár az esemény fő tartalma változatlan, de a résztvevők arcai változnak. Az egykori alapítók közül az idén már csak ketten voltak itt, ugyanakkor egyre több a fiatal, az alapítók utáni másod-, sőt harmadgenerációval. Akikben az a közös, hogy született tolnaiként már most mindent tudnak a halfőzésről. **(Folytatás az 5. oldalon.)**

Az ideji legjobb halfőzők. Bajor László (középen) a harminc év alatt másodszer lett első

Táborozni jó

Idén nyáron is számos táborozási lehetőség várta és várja a gyerekeket. Három ilyen – napközis jellegű – programról mostani számunkban is beszámolunk, a 13., a 15. és a 16. oldalon. A fotó a Széchenyi iskola napközi Erzsébet-táborában, a tolnai holtágon készült.

Stutensee-be látogattak

Tolna németországi partnertelepülésén, Stutensee-ben tett látogatást július 28-31. között az Appelshoffer Ágnes polgármester vezette 16 fős tolnai önkormányzati küldöttség.

A delegáció tagjai az első teljes napot a Stutensee-vel szomszédos Bruchsalban töltötték, ahol többek között megnézték a helyi kastélyt és a zenei múzeumot, illetve egy

szőlőbirtokot is felkerestek. Másnap Stutensee egyik tagtelepülésén, Friedrichstalban megnézték a helytörténeti múzeumot, részt vettek a helyi vásárünnepen és egy sörfőzdébe is ellátogattak.

Appelshoffer Ágnes elmondta: a stutensee-i programon dr. Ráduly István, az erdélyi testvértelepülés, Uzon polgármestere is részt vett, feleségével. A vendéglátó, Klaus Demal Stutensee-i pol-

gármesterrel együtt a városvezetők tájékoztatták egymást a településeiken elvégzett önkormányzati beruházásokról, illetve a jövőbeni terveikről. Megállapították, hogy vannak olyan kérdések, például a szociális bérlakások építése, amelyek Stutensee-ben és Tolnán egyaránt a megoldandó problémák között szerepelnek.

Kiadó ajándékbolt és kávézó a MAG-Házban

Tolna Város Önkormányzata a volt laktanya területén lévő MAG-Házban

bérbe adja

a „Kávézó”, illetve az „Ajándékbolt” helyiségeket.

A 25 négyzetméter alapterületű

Kávézó bérleti díja:

25 ezer forint/hónap.

A 12 négyzetméter alapterületű

Ajándékbolt bérleti díja:

6 ezer forint/hónap.

Érdeklődni lehet Makó Zoltánnál, a 70/235-44-10-es telefonszámon.

A tolnai és uzoni vendégek a Stutensee-i házigazdákkal

Uszoda: folyik a műszaki átadás

Zajlik a tolnai tanuszoda műszaki átadása – tudtuk meg a városházán.

A létesítmény átadására a korábbiakban több határidőt is megelőlt a beruházó, a Nemzeti Sportközpontok (NSK). Egyelőre nincs új információ arról, hogy pontosan mikor történhet meg az átadás, mikor vehetik birtokba a diákok és a többi úszni vágyó a tanuszodát. A NSK legutóbbi, lapunknak februárban adott hivatalos tájékoztatása szerint a cél, hogy „a Tolnai járás köznevelési intézményeinek úszásoktatása a szeptemberben induló tanévben már az új létesítményben történhessen.”

Igy nézett ki kívülről a tanuszoda június 20-án, a megyei mérnöki kamara tolnai ülésének napján

Államalapító

Szent István

király ünnepe

Tolna, 2017. augusztus 20.

Programok:

- ♦ 16⁰⁰ Aratófelvonulás, gyülekező a Tolnai Civilháznál (Penny parkoló)
- ♦ Kenyérszentelés a római katolikus templomban
- ♦ Ünnepi beszédet mond Bertla Zoltán alpolgármester a Szent István parkban
- ♦ Koszorúzás
- ♦ Ünnepeles kenyérszegés

Hőhullámon lovagolva

Késő este ablak kinyit, korán reggel ablak becsuk. Pedig tudni lehet, hogy hosszabb távon nincs értelme. Amikor a falak is felmelegszenek, a szellőztetés már nem oszt és nem szoroz. Legfeljebb integrál. Még jobban bele a hőhullám nyomásztó birodalmába.

De a késő este és a kora reggel még mindig a két legelviselhetőbb időszak. A tajtékos nap(pal)ok és a csatakosra izzadt éjszakák közötti rövidke élhető pillanatok.

Ahogy telnek a hőhullámos napok, a tehetetlen kiszolgáltatottság érzése állandó ingerültségbe, de akár hisztériába is csaphat. Üvöltve kiáltani bele a világba: úgyis mindmeghalunk! Idővel persze csillapodik a düh, és már csak a rezignált beletörődéssel történő mormolás marad: úgyis mindmeghalunk.

Felmerülhet persze az emigráció lehetősége, de csak alapos mérlegelés után. Lehet-e fogni északkelet Norvégiában az Izaura TV-t? Vannak-e no-go zónák Grönlandon? Mennyibe kerül a Kőbányai Svédországban? Támadnak-e emberre a kanadai hegyi farkasok? Lehet-e magyar nyelven ügyet intézni az izlandi kormányablakokban?

Miután így a kivándorlás lehetősége elvetődött, valami mást kell kitalálni. Például kihívásként fel fogni a hőseget. Meglovagolni a hőhullámot. Bátran belemondani a legyőzhetetlen ellenfél pofájába: na te rohadék, játszuk le, gyere ki a hóra! Ilyenkor lehet nekiállni az alaphól 30 fok feletti konyhában malacot sütni, déli harangszókor lemenni futni a pályára, vagy mackó alsó-felsőben gazolni a kertben a kiszáradóban vegetáló paradicsomtövek között.

Mindezen kunsztok teljesítésétől nem csak, hogy javul az önbecsülés, de a fröccs is még jobban esik utána. Hűvösebb azonban ettől sem lesz. Ilyenkor már nem sok mindent lehet tenni. A pakliban már csak egy ász maradt. Megfogadni, hogy ha kell, az éhes szájtól a falatot megvonva, de jövőre most már aztán tényleg be lesz szereltetve a légkondi.

Ha még ezen szent elhatározás ellenére sem csökken a hőmérséklet, nem akar érkezni egy megváltó szélvihar, egy üdítő jégeső, egy felszabadító özönvíz, akkor nem marad más hátra, mint arra gondolni: néhány hónap múlva, a januári mínusz húsz fokokban kicsoda keserédes nosztalgiaival lesz majd felemlegetve ez a jó kis augusztusi meleg. S.Zs.

Keveset fizetnek a búzáért

Kellett az eső, de az aratáshoz nem jött jól

(Folytatás az 1. oldalról)

A tőzsdei árak szerint a búza ára aratás után 13 százalékkal, a készleten lévő kukoricáé pedig 12 százalékkal maradt el a tavalyitól. Jellemző tendencia ugyanakkor a malmi és a takarmány búza ára közti különbség zsugorodása. Az idei július egy adott időszakában a malmi búzáért 42.200 Ft-ot, a takarmány búzáért pedig 41.000 Ft-ot kínáltak tonnánként a felvásárlók. Az őszi árpa ára még alacsonyabb volt, tonnájáért 35.000 Ft-ot fizettek annak, aki odaadta ennyiért.

Mezőgazdaságra mindig szükség lesz

Molnár Péter (képünkön) szőlész-borásznak készült, de édesapja váratlan, korai halála után ő vette át a családi gazdaságot. Hogy rágyőz-e a 170 hektárra?

– Lehetett végezni mindezt önerőből is – hangzott a válasza –, de aztán rájöttem, hogy sokkal előnyösebb bizonyos munkákat, a vetést, a növényvédelmet és a betakarítást bémunkában végeztetni. Mindehhez kiváló partner a Mözsi Mezőgazdasági Kft. (a mözsi termelőszövetkezet utódja – a szerző), amely céggel az utóbbi évek alatt kimondottan korrekt kapcsolatunk alakult ki, ahogy a tolnai raktárszövetkezettel is. Ezekben az eredményekben ők is benne vannak.

Arra a kérdésre pedig, hogy látván a mezőgazdasági árak évek óta tartó (legjobb esetben is) stagnálását, a következőket mondta:

– Nekem minden ősöm a földből élt. Jöhetnek nehezebb idők, de akárhogy is lesz – és ezt az apám sokszor elmondta –, a mezőgazdaságra mindig szükség lesz. Úgyhogy én idén ősszel is vetni fogok.

Ilyen a látvány a kombájnó aratás közben

A legkorábbi aratás

Településünk legnagyobb agrárgazdálkodó egysége a Tolnai Aranykalász Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Szövetkezet. Fenyvesi Mihály termelési főmérnök az alábbiakról tájékoztatót.

– Repcét 428 hektáron termesztünk, ami 40,2 q/ha termést hozott. Egy részét jókor és jó áron leszerződve, tonnánként 110.000 Ft-ért sikerült eladni, a többi még a tárolókban van. Búzát 516 hektáron termesztünk, ami 76 mázsás átlagot hozott, s ami szintén még értékesítésre vár. Őszi árpánk 180 hektáron volt, 69,3 mázsás terméssel, amivel szintén várunk még.

Hogy mi jellemezte az idei aratást? Soha ilyen korán nem kezdtünk meg, június 18-án már vágtuk az árpát, ami után csak július 17-én végeztünk a búzával, amire szintén régen volt már példa. Ennek az volt az oka, hogy az a csapadék, ami az aratás alatt hullott – és ami a kukoricáknak és napraforgónak életmentő volt – az aratnivaló gabonátáblákra a legrosszabbkor érkezett.

A repce volt a kivétel

A szövetkezet után a 43 éves Molnár Péterhez kopogtattunk be, aki családi gazdaságában 170 ha földet művel, Tolnán, Mözsön, Faddon, Szentgál-Szőlőhegyen, stb. Mint elmondta ezek a földek különböző termőerejűek, ami nagyon meglátszott a termésátlagokon is. A legnagyobb hozamot őszi árpából érte el, amit 23 hektáron termesztett, és ami 83 mázsás átlagot hozott. A repceje is jól sikerült, ezt 30 hektáron vetette el és 45 mázsás termésátlaggal takarította be. Ezekhez képest volt gyengébb valamivel a búza, aminek az 53 hektárja 65 mázsát produkált hektáronként. Az árakkal azonban ő sem dicsekedett, kivételként említve a repcét, amire még jókor szerződött le, és amit 110.000 Ft/t áron el is tudott adni. Ezzel áll szemben az árpa, aminek 35.000 Ft/t ára csak a kiemelkedő hozamnak köszönhetően hozott elfogadható pénzügyi eredményt. A búza értékesítése beszélgetésünk idején még függőben volt. Reménykedett abban, hogy a következő hetek talán hoznak e téren is elmozdulást. **Ká**

Régi-új növény a tolnai határban

A hajdina kásának és kenyérnek egyaránt kiváló volt

Vannak elfelejtett kultúrnövényeink, amelyek egykor szervesen hozzátartoztak elődeink mindennapjaihoz, és amik mára jobbára csak a génbankokban, vagy a botanikus kertekben lelhetőek fel. Ezek közül tért vissza közénk egy, amelyből több tábla is van már a határban.

Az Európai Unió agrártámogatásainak több feltétele is van, köztük a környezettudatosságra való törekvés. A kimerülés előtt álló talajok pihentetése, regenerációja ugaroltatással, vagy éppen „zöldítéssel”, amelynek során zöldtrágyának alkalmas másodveteményeket

iktatnak a vetésforgóba a gazdák. Erre több növény is szóba jön ma, amik közül a nitrogéngyűjtő pillangósvirágú kultúrák hoznak a legnagyobb biológiai hasznot, amiknek azonban a termesztésbe vonása, főleg drága vetőmagjuk miatt nem mindig gazdaságos. Sokkal olcsóbb és egyszerűbb az olajretek, a mustár, a pohánka, vagy más néven hajdina és egyebek termesztése, amiket nyáron elvetve őszre komoly biomasszát képesek előállítani. Mindezekből már több növénykultúra is látható a környékünkön, amik közt engem a hajdina állított meg pár percre nemrég az országút szélén. Utoljára valamelyik botani-

kus kertben láttam, régi korok, ott bemutatott gabonanövényei közt, ahol volt még rajta kívül alakor, tönköly és köles is, amiket mára legfeljebb madáreségeként vagy a reformkonyha nem olcsó gabonáiként tartanak számon.

Hogy miként néz ki a hajdina? A hajdina vagy pohánka (Fagopyrum esculentum) a keserűfűfélék családjába tartozó lágyszárú növény, amit még neveznek tatárkának, tatárbúzának és kruppának is. Erdélyben haricska a neve. 30-120 cm magasra is felnövő ágas-bogas növény, nyíl alakú levelekkel és végálló bogernyőben nyíló fehér, vagy rózsaszín apró virágokkal. Termése tömzsi,

húsos, 1,5-2 dkg súlyú kaszat, ami a fagyokig nyíló virágokból folyamatosan érik. Gyorsan fejlődik, a vetéstől számított századik napon már általában aratható. Felhasználása sokoldalú, kásának szintúgy alkalmas, mint kenyérlisztnak, aminek nem is annyira a tápanyagtartalma, hanem vitaminjait és ásványi anyagait emeli ki a gasztronómiai irodalom. Sajnos a búzánál, árpánál, rozsnál stb. kevesebbet terem, ami miatt mára szinte teljesen kiszorult a köztermesztésből. Ma zöldtrágyának vetik. Hogy egyszer talán a konyhánkba is visszatér? Ha lesz igényes piac, amely ezt a biológiailag nagyon értékes, fehérjében is változatos, kiváló minőségű gabonát meg tudja fizetni, feltétlenül helye lesz ott. Addig is örülünk, hogy újra megpillanthattuk a tolnai határban. Isten hozta! Érezze magát jól nálunk! **Ká**

Huszonkét órát utazott egy lepkéért

A gazdasági érdekek felülírják a környezetvédelmi érdekeket

Dr. Kalotás Zsolt a veszélyeztetett fajok dokumentálásával foglalkozik. Most egy olyan lepkét fotózott a Gyergyói-medencében (Románia), mely pár éve még Magyarországon is megfigyelhető volt.

faj több mint ezeregy száz van ma hazánkban. Veszélyt az emberi tevékenység és a globális felmelegedés okoz. Egyes déli fajok északabbra húzódnak, másokat gondos vagy gondatlan kezek segítenek a hódításban, ami az őshonos flóra és fauna

hez képest elképesztően gyors. A fejlett világ embere permetez, bányászik, utakat, gátakat, csatornákat épít, és a gazdasági érdekek simán felülírják a környezetvédelmi érdekeket.

A lepkék a legérzékenyebb élőlények közé tartoznak. Fajsza számuk is drámai módon csökken. Dokumentáló munkája során dr. Kalotás Zsolt eljutott a narancsszínű kénes lepkéhez. Ez egy olyan magyarországi veszélyeztetett faj, amely már nincs is jelen Magyarországon. Utoljára 2000 előtt figyelték meg néhány példányát. Most a Gyergyói-medencébe kellett utaznia, hogy fényképet készíthessen róla. Útitársa a lepkék egyik legjobb hazai szakértője, dr. Gergely Péter volt. Megadott GPS-koordináták szerint keresték fel az élőhelyet, s azt tapasztalták, hogy az állomány már ott is gyérül. Sikerült néhány példányt lencsevégre kapni, sok veszélyesség és oda-vissza 22 órás utazás árán.

A lepkék nehezen viselik a légszennyezést, a vegyszerezést, a feleltlen mező- és erdőgazdálkodást,

Kalotás Zsolt, kutatómunkája során, művészi értékű természetfotókat készít

Természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatásaihoz dr. Kalotás Zsolt fényképezőgépet is visz magával. Művészi értékű természetfotói nemzetközi ismertséget szereztek neki. Helyben is elismerik a munkásságát, az idén ő kapta a Tolna Városért Díjat.

Élete elsődleges céljának a magyarországi veszélyeztetett fajok dokumentálását tekinti. Védelemre szoruló növényfaj több mint kétszáz, állat-

visszaszorulását, kipusztulását eredményezheti. Az iram a természetben lezajló folyamatok normál meneté-

Magyarországi védett fajok:

Gombák: 58

Zuzmók: 17

Növények: 233 (ebből fokozottan védett 87)

Állatok: 1178 (ebből fokozottan védett 185)

A narancsszínű kénes lepke Magyarországon már nincs jelen

még a túllegettetést is. Ahol eltűnik a narancsszínű kénes lepke tápnövénye, a pillangós virágú zanót, ott a lepke sem maradhat meg. Minden mindennel összefügg.

A dr. Kalotás Zsolt által vizsgált következő élőhely nem ilyen távoli. A Bikács melletti Kistápe térségének gerinctelen élővilága még nem feltárt. Oda jár megfigyeléseket végezni. Természetvédelmi szempontból izgalmas a terület. Van tó, láprét, tölgyes, fenyves, nyárerdő, árvalányhajas puszta. Dolgozik továbbá a Körös-Maros Nemzeti Parkot bemutató könyvön is. Saját kötete 15 jelent meg eddig, és közreműködött mintegy harminc könyv elkészítésében, fotókkal, szakmai publikációkkal. *Wessely*

RENDKÍVÜLI TESTÜLETI ÜLÉS

Rendkívüli ülést tartott a képviselő-testület július 26-án. A képviselők többek között kiválasztották a Tolna-Fadd-Dombori kerékpárút jóváhagyási tervének készítőjét.

■ A Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) benyújtott sikeres pályázat révén megvalósuló Tolna-Fadd-Dombori kerékpárút jóváhagyási tervének elkészítésére három cégtől kért ajánlatot az önkormányzat. Ezek közül a legolcsóbb ajánlatot a szekszárdi Aldor Kft. adta, bruttó 5,08 millió forintért, így ez a cég készítheti el a jóváhagyási terveket.

■ Szintén kiválasztották a kerékpárút-projekt, továbbá a szintén TOP-os pályázat révén megvalósuló iskolaépület-felújítás, illetve a tolnai idősek otthona felújítása kapcsán végzendő kommunikációs feladatokat elvégző vállalkozásokat. Mindhárom projekt esetében a szekszárdi Rektor Bt. végezheti el a munkát, sorrendben bruttó 1,911 millió, bruttó 368 ezer, illetve bruttó 168 ezer forintért.

■ Döntöttek a TOP-os pályázatokkal összefüggő műszaki ellenőri tevékenységet végző szervezet kiválasztásáról is, ami szintén meghívásos eljárás során történik majd. Hasonlóan járnak el a TOP-os projektekkal kapcsolatos marketing tevékenységet végző szervezet kiválasztásánál is.

fesztivál
TOLNA

hárka

2017. augusztus 11-12. Tolna, Duna-part

<p>Augusztus 11. péntek</p> <p>RetroHullám</p> <p>18.00: Retro kiállítás a MAG-Házban</p> <p>További programok helyszíne: Tolna, Duna-part</p> <p>20.00: Marót Viki és a Nova Kultúr Zenekar</p> <p>20.30: RetroZóna Zenekar</p> <p>21.30: Kefir (V-tech)</p> <p>22.30: RetroZóna Zenekar</p>	<p>Augusztus 12. szombat</p> <p>Programok helyszíne: Tolna, Duna-part</p> <p>10.00: Ollé, hallé... halászléfőző verseny muzikál a Szaggató Zenekar</p> <p>11.00: „Ki az igazi tolnai?” – játékos vetélkedő csapatoknak</p> <p>16.00-tól: Gyermekekprogramok: arcfestés, légvár, csillámtetoválás, Ökocsiga Játsszóház</p> <p>17.00: Pom-Pom együttes</p> <p>18.00: „A legszebb konyhakertek” verseny eredményhirdetése Polgármesteri sörccsapolás</p> <p>18.30: Benkóczy Zoltán operett műsora</p> <p>19.15: „Tüzes sárkányok a vizen” lámpás sárkányhajó felvonulás</p> <p>20.00: Charlie</p> <p>21.00: Collection zenekar közben 22.00 órától tűzijáték</p>
---	--

A programváltoztatás jogát fenntartjuk! Eshelyszin: Tolnai Kulturális Központ és Könyvtár. Bővebb információ: www.facebook.com/bezerej.kultura@tolna.hu 74/540-036

Két mázsa hal főtt az Alta Ripán

Az idén már pesti és szegedi résztvevői is voltak a versenynek

(Folytatás az 1. oldalról.)

– **A résztvevők száma hogy alakult?**

– Érezhetően többen voltunk, mint tavaly. Az idén 35 nevező jelentkezett főzésre, a tavalyi 24-el szemben, akik becslésem szerint 200 kiló halat megfőzve még vagy 300 főnyi családtagot és barátot is jóllakattak. Érdekeséggként elmondhatom, hogy terjed a hírünk az országban, amit az is mutat, hogy az idén egy szegedi páros is bejelentkezett ide, a Duna mellé, és Budapestről is jöttek lelkes halfőzők, megmutatni, hogy Pesten milyen a „tolnai” halászlé. Bár helyezést még nem értek el, de jövőre is itt lesznek, ezt a leghatározottabban kijelentették. Aztán elmozdulás a korábbiakhoz a péntek esti diszko Handl György (DJ Buben) közreműködésével, amire meglepően sokan jöttek ki a

Idén harmincöt csapat nevezett a versenybe

A halfőző verseny eredményei

Az első helyezett az egykori alapító, Bajor László lett (a harminc év alatt másodszer), a második Tarr Tibor és csapata, a dobogó harmadik fokára pedig megosztva Tóth Gábor és Halász Mihály csapata állhatott fel. Negyedik lett a Koncz János-Koncz Tamás páros, ötödik helyezést ért el – pontegyezőség okán szintén megosztva – Tóth (Káldi) László és a Koncz Peti-Halász Máté gyermekcsapat. A hatodik helyre Mátrai Balázs, a hetedikre Tantos Csaba, a nyolcadikra Egri István jött be. A zsűri tagjai idén Bucher János, Kiser József, Schwebel (Sóci) János, Szántó Zsolt és Vajda József voltak.

környékről, csak erre az estére, illetve éjszákára. Ennek örülünk is, meg nem is. Jó, hogy egyre többen tudnak rólunk, ugyanakkor nem szeretnénk, ha ebbe az irányba tolódnának el a dolgok.

– **Egy ekkora rendezvényt megszervezni nem kis dolog, ahol gond, váratlan probléma biztosan mindig akad...**

– Szombaton délelőtt kaptunk egy tízperces esőt, de mindez csak frissítőleg hatott a kánikulában. Amúgy – ahogy szokott – az idén is minden lezajlott baj, betegség, rendőr és tűzoltó nélkül. Ugyanakkor egy banánhéjon majdnem elcsúszott az egész rendezvény. Pár nappal az esemény előtt szembesültünk azzal, hogy az

elektromos aljzatban, amit minden évben a sóderosok biztosítanak nekünk, vélhetően egy villámcsapás miatt egy szikrányi áram sincs. Hogy mindezen úrrá tudtunk lenni, az nem kis mértékben Sípos János villanyszerelő mesteren múltot, aki több napon át, önzetlenül és kitartóan dolgozott a baj elhárításán.

– **Nektek, mai harmincasoknak, mennyi ez a harminc év?**

– Annyi, hogy az előző évek, évtizedek felvételeiből már tudtunk egy 40 perces videót összerakni, amit projektoros kivetítőn, esténként, nagy áhítattal az egész tábor nézett. Sokaknak a fiatalágát, nekünk a gyerekkorunkat hozta vissza. ká

Sárkány, tízezer pikkellyel

Minden korosztály tetováltat

Nyáron előbukkannak a tetkók. Minden korosztályból vannak kuncsaftjai az Újréti soron dolgozó tetoválósnak, Felker Dániel Ivónak.

A 25 éves fiatalember körülbelül háromszáz tetoválást készít évente. Németországban is dolgozik, egy ottani vállalkozónál.

Felker Dániel Ivó beleszületett a tetkók világába. Édesapján, Felker Sándoron 17 van, melyek felét Dani készítette. S persze már túl is szárnyalta az apját: ő negyven ábrát, képet, feliratot visel. A hátukat egyforma unicumos reklám díszíti.

Dani legidősebb megrendelője 65, a legfiatalabb 18 éves volt. A feladat bizalmi, merthogy intim helyre is kérnek tetkót hölgyek is, urak is.

Némelyek tanácstalanok, némelyek kész, de rossz tervvel érkeznek.

Dani elmondja a saját elképzelését – kinek az egyéniségéhez mi illik –, és arra is fel szokta hívni a figyelmet, hogy a Google-fordítóra nem szabad hagyatkozni. (Előfordult, hogy valaki a „szabadság” szó kínai megfelelőjét szerette volna magára tetováltatni, de amit kiadott a gép, az valójában azt jelentette, hogy „ingyenesen elvihető”).

Távolabbi településekről is érkeznek kuncsaftok Tolnára. Ott jártunkkor a decsi Mészáros Daniella íratott a vállára egy kis latin szöveget, melynek magyar megfelelője: Él a manák!

A nagy munkák több fázist igényelnek, s közben egy-egy hónapig pihentetni kell a bőrt. Nemrég készített Dani egy egészhátas sárkányt, tízezer pikkellyel, kiárnyékolva. Őt alkalommal dolgozott rajta, alkalomként öt-hat órán át. Szereti az izgalmas feladatokat. Wessely

Felker Dániel Ivóhoz ezúttal decsi kuncsaft érkezett: Mészáros Daniella

Apa és fia. Le sem tagadhatnák, még a hátuk is hasonló

Nem nevelt matematika professzorokat, tanulói közül senki sem lett atomfizikus, ahogy egykori énekórát sem emlegeti pályája nyitányának egyetlen befutott énekes, vagy mai zeneszerző. Ennél többet adott tanulóinak. Az iskolát szerettette meg velük. Egyszerre volt természetével tekintélyt parancsoló, de humorával minden görcsön átsegítő. Tudott laza lenni a tanórán is, de komoly egyetemistákat is korrepetált, ha kellett, a legmagasabb szintű matematikából. Nem bratyzított a tanulóival, többségük mégis rajongásig szerette, aminek csak egy titka lehetett: ő is szerette őket.

Az akkori Tolnai II-es Számú Általános Iskola, vagy, ahogy akkor nevezték, a külső (ma Wosinsky) az Újtelepen nem akart elit iskola lenni. Ennél több lett. Élhető hely, ahol a gyerek jól érezte magát, ami jó pár évtizeden át, többek között a kiváló nevelő és nagyszerű tanár, Méhn Gyula, „Cula” érdeme is volt.

Méhn Gyula 1940. december 13-án született Tolnán, iparoskereskedő, polgári családban. Anyja tanítónő volt, apjának pedig egy jól menő méterárú rőfös boltja volt Tolna központjában. Ez utóbbira felcseperedhetvén sajnos már nem emlékezhetett, mivel idősb Méhn Gyulát, 1943 januárjában, 34 évesen elnyelte a Don-kanyar pokla. Apjuk utolsó kérése volt, hogy anyjuk őt és öccsét zeneileg is képeztesse. Hogy később mindennek mekkora jelentősége lett, arról elég legyen annyi, hogy 1959-ben, a Pécsi Tanárképző Főiskolára való jelentkezésekor (ahová polgári származása miatt igen csekély eséllyel pályázhatott), ez a körülmény emelte be. Az azóta országos hírű karnagygyá vált Till Aurél tanár úrnak ugyan is kellett egy jó hallású, zongorázni is tudó hallgatónak. Akármilyen származású is volt.

Tizenhárom gyerek egy Trabantban

MÉHN GYULA 1940–2017

A főiskolát matematika, fizika, ének szakon végezte el. Aktív pedagógiai pályáját 1963-ban, az akkori II-es iskolában kezdte, majd végezte is. Rövid kitérővel, ami alatt, 1987. és 1995. között a Földvári Mihály Gimnáziumban tanított. Hogy jó tanár volt? Hogy értett a gyerekek nyelvén? Hogy a matematika száraz és szögletes világába is tudott annyi humort és

ezenek túl, imádta a focit. Amit aztán az iskolába is bevitt. Évtizedeken át ő volt az iskola futballcsapatának a vezetője, edzője, menedzsere, mindenese, hihetetlen odaadással. Trabant kombija, a „Kakas” volt a csapat szállítóeszköze, amelybe egy fiú focicsapatnak minimum be kellett férnie. Néha azonban még ennél is többen voltak. Ahhoz kellett már némi alkal-

talán nem is ez a lényeg. Sokkal inkább az, hogy az utolsó padban ülő „lakli” rossz tanulók is (akik, ki tudja miért, csaknem mind kitűnően fociztak) szerettek akkoriban iskolába járni. Hozzájuk szolt Méhn Gyula legfőbb küldetése.

Kiváló kolléga volt, bohém és vidám, mindenki kedvelte, nem volt előtte megoldhatatlan feladat. Az úttörőszövetség egy megyei szintű beszámolóján – mesélte egy volt kollégája – előhúzott a zsebéből egy papírlapot, amiből hosszasan olvasott fel, főleg statisztikai adatokat. Mindenki elismerően bólogatott, csak a fenti kollégánál sápadt el, amikor megpillantotta, hogy a papírlap, amiből a mellette lévő „olvas”, üres.

Még nyugdíjazása után is tanított a Szent Mór katolikus iskolában, ami után és közben, egészen a betegségéig korrepetált otthon. Nagyszerűen zenélt és jól énekelt. Szeretett és tudott élni, teljes élete volt. Utánózhatalan, fanyar humorát a végsőkig megőrizte. A sors szomorú fintora, hogy megidősödve, kezdődő betegségeivel azt kellett legelőször visszaadnia, ami igazán gazdaggá tette: a memóriáját. Tolnáról elköltözve, ez év július 12-én, 77 évesen, Budapesten érte a halál.

Engem, e sorok íróját az iskolában nem tanított, de különóráival nem csak egy matematika bukástól mentett meg középiskolás koromban, hanem az önbecsülésemet is visszaadta a görcsösen utált számok világával szemben. Találkozásaink az elmúlt években megritkultak, főleg azután, hogy a sors egy szomorú kényszerpályát jelölt ki számára. Hogy innen már nincs több találkozás? A matematika szerint a párhuzamosok a végtelenben találkoznak. Ő már ott van. Hogy mit csinál ott? Ahogy ismerem, olvassa a Nemzeti Sportot, közben vicceket mond az angyaloknak – és vár ránk. **KÁ**

Méhn Gyula az 1983-as kupagyőztes iskolai focicsapattal

közvetlenséget csempészni, amitől még a „matekhoz hülye gyerek” is játszva tanulta a számtant? Nos, mindentől még nem feltétlenül járna a város lapjában neki nekrológ. Méhn Gyula azonban még valamiben volt kivételesen jeles, mégpedig a sportszeretében. Nagyjából tízéves korától olvastanaponta rojtosra a Népsportot, otthon volt minden sportágban, szerette az atlétikát, az úszást, a vízilabdát, de mindezek mellett és

mazott algebra is, hogy 13 átlag térfogatnyi gyereket hogyan lehet beszerkeszteni egy trabantnyi légterbe. Hétről hétre, évről évre, szabad idejében, saját költségén. Mindehhez persze kellett megfelelő családi háttér is, egy, ezt elfogadni tudó feleséggel, Annival. És hogy fiuk, Gyuszika – ma közzgazdász – a fociban a Szekszárdi Dózsáig jutott, szintén nem véletlen. Hogy hány serleget, oklevelet, kupát hoztak haza? Rengeteget. De

Szomszédoló

HÍREK A TOLNAI JÁRÁSBÓL

Ellesett csodák A Faddi Falunap programjaként Ellesett csodák címmel augusztus 5-én fotókiállítás nyílt a helyi művelődési házban Brátán Vera és lapunk fotósa, Pámerné Bükky Klára képeiből. Az esemény további tolnai vonatkozása, hogy a kiállítást dr. Kalotás Zsolt, tolnai természetfotós nyitotta meg, a közreműködők között volt két tolnai diák, Lóki Hanna és Steinbach Luca, a tárlat támogatója a Tolnai Kulturális Központ és Könyvtár volt. A kiállítás szeptember 30-ig látható.

Sertés-projekt A bogyzslói református gyülekezet különleges, közösségi célú sertésnevelési projektet indított – derül ki a Bogyzslói Hírlap júliusi számából. Az egyik presbiter vállalta a „közösségi” sertés(ek) gondozását, mivel egyébként is tart disznókat. A takarmányt pedig a hívek adakozásából biztosítják. A meghízalt disznó értékesítése után a befolyt összeg a gyülekezeté lesz. Eddig két sertést értékesítettek ilyen módon, a pénzét ifjúsági missziós célokra fordították.

95 százalék Kilencvenöt százalékra teljesült Fácánkertben a kommunális adó beszedése az elmúlt évben. A községben 286 ilyen adózó van, az adó mértéke lakás esetén 8 ezer, telek esetén 5 ezer forint. Tavaly valamivel több,

mint kétfélmillió forint folyt be ezen a címen. A helyi iparüzési adó mértéke Fácánkertben is 2 százalék. 102 vállalkozásnak van adózási kötelezettsége. Tavaly ebből az adóból 19,1 millió forintot fizettek be az önkormányzat kasszájába. A hátralék mintegy 10 millió forint.

Megújuló főutca Megújul Bogyzsló főutcájának burkolata egy sikeres, több önkormányzat és a Magyar Közút Zrt. által közösen benyújtott TOP-pályázatnak köszönhetően, amelynek része a tolnai Kossuth utca felújítása is. Bogyzslón a Kossuth-Ady-Honvéd utcai buszforduló vonalon felújítják a padkát és a csapadékvízcsatornát, illetve az új aszfaltburkolatot kap.

A zenével könnyen lehet adni

RÜGYFAKADÁS – Kolozsvári Gábor, a szerény harsonás

Kolozsvári Gábor jövőre szerzi meg alaplomáját a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karán. Előadóművészet, klasszikus harsona szakirányon fog végezni, utána a mesterképzés, majd a művésztanárri válás a cél. Gábor eddigi életútja stációiról beszélt lapunknak.

KEZDETEK

Családommal 2002-ben költöztünk Tolnára. Édesanyám azt mondta nekem és két öcsémnek: vagy sportoljunk, vagy zenéljünk. Az utóbbit választottuk, pedig nem volt előttünk családi minta. Trombitás lettem, mert az akkori fúvós tanár – Kiss László – épp arra ment a folyosón, megnézte a fogsoromat és közölte: – Te jó leszel trombitásnak. – Pedig én hegedülni szerettem volna. 2-3 év elteltével elkezdett nem szólni a hangszer, tanárom újat választott számomra. Sírva vittem haza a kapott tenorkürtöt, amelyet eleinte kinszenvedés volt megszólaltatni.

továbbtanulni, ezen a hangszeren harsonások szoktak játszani. De a zeneiskolában harsona nem volt, ezért tenorkürtön gyakoroltunk trombitás anyagokat. Az érettségi évében jártam meghallgatásokra Veszprémbe, ekkor volt az országos rézfúvós verseny is. Volt cél, amiért lehetett küzdeni. A pécsi területi válogatót megnyertem. Hazafelé Hepp Attila megmondta, mit fogok játszani a döntőben: Oskar Böhme F-moll trombitaversenyének első tételével szoros küzdelemben lettem második. A díjátadón a zsűri elnöke megerősített elhatározásomban, természetesen tartotta, hogy zenei pályára megyek.

KONZI

Érettségi után Veszprémbe mentem, ott már harsonáztam 3 évig és tenorkürtöztem is. Ennyi időm volt arra, amire másoknak sokkal több. Jó lehetőségeim voltak: nyári akadémia, Auer Szimfonikusok (fesztiválzenekar), táborok, ifjúsági koncertsorozatok, magyarpolányi passiójáv-

ébben. Most készülök a diplomakoncertemre.

Nincs olyan évem, hogy ne mennék külföldi fellépésre. Voltam már Firenzében, Franciaországban, Prágában, az idén Hollandiában és Erdélyben.

Szeptembertől kilátásban van Tolna megyében tanári állás és egy fúvószekar vezetése. Később esetleg hazajöhetnék tanítani.

Sokan örülnének, ha Kolozsvári Gábor tanárként térne vissza a tolnai zeneiskolába

JÓ EMBEREK KÖZELÉBEN

Soha nem úgy volt az életemben semmi, ahogy kitaláltam, hanem arra sodródtam, ahogy jó lett. Utólag visszagondolva nem voltam tehetséges, valami kis érzékem volt a zenéhez. Mondhatta volna Hepp Attila, hogy ne ezt válasszam, de nem tette. Honnan tudhatta, hogy valami lesz belőlem?

A másik, akinek hálás vagyok a szolféztanárom, Sudár Boglárka. Az alapoktól indult velem, a nulláról épített fel. Ő sem mondta, hogy reménytelen belőlem bármit kihozni. Sokszor pluszban ottmaradt velem az iskolában. Nekem a szolfézs nehéz volt, nem értettem, hogy lehet a zenét leírni, hisz nem vagyok én Mozart...

Farsang Tamás Veszprémben tanított, rengeteg lehetőséget szerzett fellépésekre.

A jelenlegi tanárom dr. Gyivicsán György, világhírű harsonaművész, nagy név a szakmában. Az általa

szervezett mesterkurzusokon vettem részt és játszottam több nagy művésznél, pl. Brant Attemának és az élő legenda Branimir Slokarnak.

CÉL

Szeretnék itthon boldogulni. Legfőképpen fújni lenne kedvem hivatásos zenekarban, jó érzés, hogy eljönnek egy koncertre és állva tapsolnak. Egy tanári állás viszont ennél biztosabb, szerintem jól tudnám csinálni. Hálás vagyok azért, hogy nem vagyok tehetséges, mert egy tehetséges ember soha nem fogja tudni, amit én. Azért vagyok itt, mert rengeteg munkát beletettem, ezt másoknak hitelesen tudnám közvetíteni. Nem lehet szavakkal elmondani, mit jelent a zene, mert aki nem csinálja, csak a végterméket kapja meg. Nekem az egész folyamat fontos. Imádom csinálni, magamat is szórakoztatom ezzel.

DuGa

Öröm volt vele dolgozni

Hepp Attila (képünkön): – Gáborral öröm volt dolgozni, ilyen növendéket kívánok minden tanárnak. Rendkívül szorgalmas, nagy teherbírási, talpig úriember. Már nagyon korán kiderült, hogy elhivatott. Soha nem kellett semmit kétszer mondani neki. Sokszor már-már úgy éreztem, hogy ő inspirál engem, nem én őt. Mindig büszke leszek rá, örülök, hogy taníthattam.

Példaértékű, amit eddig mind szakmailag mind emberileg letett az asztalra.

FÚVÓSZENEKAR

Kamaracsoportokban kezdtem játszani, majd 2006 őszén az újjáalakult fúvószekarban, Hepp Attila irányításával. Először nem nagyon érdekelt a zene, de a zenekar nagyon fontos volt. Ez volt az első igazi együttes, amiben játszottam. 2010-től már Pakson is, a Roger Schilling fúvószekarban, amely szintén nagy iskola volt nekem. Közben filmzenék kottáit kezdtük játszani Koller Gergővel.

14-15 évesen kitaláltam, hogy zenei pályán kéne továbbmennem, de nem mertem mondani senkinek, aztán Gergő miatt bátorodtam fel, aki szintén ezt tervezte. Tanárunk örült, de leültetett minket és elmondta, mivel jár ez: teljes életmódváltással, sok áldozattal és lemondással. Egy hónap gondolkodási idő után döntöttünk. Magyarországon tenorkürttel nem lehet

ték élőzenével, rock zenekar fúvósokkal. 2015 januárjában meghatározó volt számomra a Brusznai Árpád emlékkoncert, ahol oratóriumi kórus lépett fel kamarazenekarral. Ketten játszottunk szólót, ismét az F-moll trombitaversenyt fújtam eufóniumon (tenorkürt). Olyan jól sikerült a koncert, hogy még most is kiráz a hideg, ha rá gondolok.

Az iskola után lehetőségem lett volna a Bard College-ban tanulni New Yorkban. Az európai meghallgatáson továbbjutottam, fel is vettek, de ösztöndíjat nem kaptam, ezért itthon maradtam. Ez is jó megerősítés volt.

EGYETEM, FELLÉPÉSEK, MUNKA

Szegedre jelentkeztem egyetemre, mert bár Pesten több lehetőség volt, de az ember nem iskolát, hanem tanárt választ. Három embert vettem fel oda abban az

MEGMÁRTÓZNI A NAGYVILÁGBAN...

KÖRUTAZÁS HORVÁTORSZÁGBAN AZ ISZTRIAI FÉLSZIGETEN

4 nap autóbusszal, Tolnáról, szeptember 10-13-ig idegenvezetővel **78.000 FT/FŐ**

ÖSSZE IS A RITALIA TRAVELLEL:

NON STOP KIRÁNDULÁSOK

AUTÓBUSSZAL, IDEGENVEZETŐVEL TOLNÁRÓL!

Szlovéniai Orchidea park és Lendva 2017.09.02. **6.000 FT/FŐ**

Dachstein-i gleccser és Halstatt 2017.09.16. **13.990 FT/FŐ**

Plitvicei tavak 2017.10.07. **10.990 FT/FŐ**

Bled-i tó és Vintgar szurdok 2017.10.14. **11.990 FT/FŐ**

– Az árak a biztosítási díjakat és a belépő, és hajójegyeket nem tartalmazzák!

Érdeklődni: **Ritalia Travel Utazási Iroda** Engedélyszám: U-001312
7130 Tolna, Kossuth L. u. 12/1. (a nagytemplommal szemben)
Telefon/fax: 74/440-486, Mobil: 06 30/603-7420
E-mail: rita@ritaliatravel.hu **Részletes programok: www.ritaliatravel.hu**

ROKONA, VENDÉGE, ÜZLETI PARTNERE ÉRKEZIK?

A Centrum Panzióban

kitűnő szállást biztosítunk Tolna központjában! Sok szeretettel várjuk vendégeinket

Tolnán, a Kossuth Lajos u. 12. szám alatt.

Még a virágláda színe is számít

Saját keverésű talajba kerül évente több ezer muskátlító

Már vagy 25 éve foglalkozik muskátli-szaporítással Pál András és felesége. Korosodnak, s lassacskán befejezik a nagyban termelést, de a növényseretük megmarad. Díszkert kiépítését tervezik.

A banánfa kinn teleg. Megcsípi a fagy, de tavasszal újra kihajt, töről. A kivi mínusz 25 fokot is kibír. Áprilistól zöldell, és októberre gyümölcsöt hoz. A citrom viszont már februártól terem. Igaz, hogy zárt, fűtött helyen vészeli át a telet, s csak a fagyos idő elmúltával viszik ki a szabadba.

Ezekből a növényekből csak egy-egy akad mutatóban Pál András tolnai kertészetében. Az igazi látványosság a muskátlik sokasága. Több mint harminc fajtát szaporít, éves szinten közel háromezer tő kerül a cserepekbe. A megfelelő összetételű talajt is maga állítja elő.

A felesége mindenben segíti, bár most már nem akarnak fejleszteni, mert korosodnak. Inkább csökkentik a termelő egység, az üvegház méretét, s egy jóval kevesebb munkát igénylő díszkert kialakításába kezdtek. A piacozást abbahagyták, bíznak abban, hogy az évek során annyira ismertté vált a

Pál Kertészet, hogy háztól elviszik a muskátlit a vevők.

Az egyetlen lányuk kertészmérnök; jelenleg gyesen van. Am, ha folytatná is a vállalkozást, három gyerek mellett, olyan nagy tempót

textilfestő, fonalfestő. Lehúzott ott több mint húsz évet, aztán átment a selyemgyárba (a Tolnatexhez), ahol 2008-as nyugdíjazásáig dolgozott, ugyanabban a munkakörben. Mellette már a kilencvenes évek

Pál András több mint harmincféle muskátlit szaporít

biztosan nem tud vállalni, mint a szülők. Úgyhogy lassacskán le kell építeni, amit felépítettek.

× × ×

Pál András 12 évesen, 1962-ben került Tolnára. Apja itt kapott munkát. Az érettségét követően a textilgyárban helyezkedett el, mint

elője kertészkedni kezdett. Először paprikatermesztésbe fogott a feleségével, aztán üvegházat építettek, melybe gerbera és szegfű került. De hamarosan a muskátli-szaporítás vált a fő profilá. Ha jártukban-keltükben új fajtával találkoztak, megvásárolták, s abból is készítettek dugványokat.

Rengeteget tanultak – a saját kárunkon is. Előfordult, hogy az állomány jelentős része elpusztult a nem megfelelő talaj, vagy a kártevők, vagy valami fertőzés miatt. A dugvány körülbelül hat hét alatt meggyökerezdik, ha minden klappol. Am kezdetektől fogva érzékeny, sérülékeny. A kés is vihet át betegséget egyikről a másikra, ezért már nem is késsel darabolják a szárat, hanem törik a dugványozáshoz. Fertőtlenítik, és olyan talajba ültetik, mely fekete tőzeget, fehér tőzeget, marhatrágyát és kétféle műtrágyát tartalmaz.

Még a láda színe is számít. Barna muskátlis ládában mért már a kertész ötven fokos talajhőmérsékletet is. Nem csoda, ha abban nem fejlődik a növény. Ezért ajánlja a napfényt visszaverő fehér ládát.

Nagy ellenség a liszteske. Ez a molytetű főleg az angol muskátlit szereti. Hatékony védekezés ellene, ha nemcsak permeteznek a felszívódó rovarölő szerrel, hanem megöntözik vele a tövet. Ezt minden olyan esetben ajánlja Pál András, amikor nem élelmiszernövényről van szó. Tapasztalatait szívesen megosztja; a nála való vásárlást ingyenes kertészeti tanácsadás, barátságos beszélgetés kíséri. Az embereket is szereti, nemcsak a növényeket.

× × ×

Félig-meddig bizalmasan azt is elárulja, hogy a muskátlizás nem egy nagy üzlet. Kell hozzá némi fanatizmus. Mert van rajta haszon, de rengeteg erő-, energia-, időráfordítást igényel. És pénz. Amiből az üvegház, a fűtésrendszer, a fűthető asztalok, a kertészeti eszközök beszerezhetők, megépíthetők, megvalósíthatók. Ő amit tudott, maga megcsinált, az alapásástól a villany-szerelésig. Fűrészpóros kályhát használ, elektronikus égésszabályozással. A költségek télen eléggé megugranak, hisz meleg talpon (fűtött asztalon) is dugványoznak. A saját keverésű föld, a saját szaporítású növény vonzereje egy bizonyos összeghatárig működik csupán. A konkurencia erős. Etiópiából és más országokból konténerszámba érkeznek a tőzegkockákba rakott dísznövények, melyekkel a kereskedelmi láncok elárasztják Európát.

Pálék a szedresi, a kakasdi, a bogyiszlói, a gerjéni és a faddi piacra hosszú éveken át szállítottak a portékáikból. Saját tolnai üzlet nyitásán is el-elgondolkodtak, de végül nem vágtak bele. Most ott tartanak, hogy csökkentik a mennyiséget, mérséklék a kampánymunkát, és megfordítják a helyi menetrendet. Eddig a kert szolgálta az üzemet, az üvegházat, ezután pedig az üvegház elégíti majd ki a kert, a leendő díszkert igényeit. Idős korukban szeretnék élvezni – lányukkal és unokáikkal együtt – munkájuk gyümölcsseit, a szó valódi és átvitt értelmében egyaránt.

Wessely

Minik a városban

Tolnán tolták az autót

„Mi lenne, ha Tolnán tolnánk az autót?” Ez volt a Nemzetközi Mini Hétvége szervezőinek alapvetése akkor, amikor tájékoztató ralijuk tolnai állomásától döntöttek.

Az angol kisautó magyarországi szerelemesei, valamint szlovák, finn és osztrák rajongók július elején jöttek össze Fadd-Domboriban, a Mini Club Hungary által szervezett huszonkettedik nagy nyári találkozón. Több mint negyven

klasszikus Mini – harminc-, negyven-, ötvenéves járművek –, és velük több, mint száz résztvevő gördült be az üdülőtelepre.

Hagyomány, hogy az együtt töltött hosszú hétvége szombatján tájékoztató ralin teszik próbára ügyességüket a minisek. Ilyenkor a szervezők a találkozó helyszínének környékén kijelölnek egy útvonalat – ezúttal ez egy 77 kilométeres táv volt –, amelyen különböző ellenőrző pontok és feladatok várnak a résztvevőkre. Tolnán egy kevésbé forgalmas területet, az Uzon utcát választották, ahol a csapatoknak kézi erővel kellett lendületet adniuk az autójuknak úgy, hogy az minél közelebb guruljon a felfestett célvonalhoz.

Tolnáról Bogyiszlóra, majd Tengelicre és környékére vezetett a minisek útja. A szervezők elmondták, hogy a túrák során mindenhol barátságosan, nagy érdeklődéssel fogadják az utakon ritkán látott autókat, a tulajdonosok pedig szívesen megmutatják őket a kíváncsiskodóknak. – A Mini olyan autó, ami mindenkinek tetszik, de senki sem irigy rá – mondta az általánosan tapasztalható kedves fogadtatás kapcsán a Mini Club Hungary egyik elnökségi tagja.

H.E.

Az Uzon utcában gurultak a Minik

Ha azt mondom, hogy **Angyal halas, akkor valószínűleg minden tolnai az Alkotmány utcai halbolt tulajdonosára, Angyal Sándorra gondol. Hogy neki van egy fia is, aki szintén halak között él? A különbség köztük csak annyi, hogy míg az apa halait mi esszük meg, a fiáé viszont minket falnának fel, ha módjuk lenne rá. De – mint kiderül alant – félni mégsem kell tőlük.**

– **Nemrég hallottam valakitől, hogy Angyal Balázs tengeri búvár-
oktató Cipruson, aki sok éve már a legkülönbözőbb tengerpartokon él. Hogyan lesz egy tolnai fiúból a tengerek mélyé-
nek szerelmese?** – kérde-
zem Angyal Balázstól, aki egy lakodalom kedvéért ugrott haza június köze-
pén pár napra ciprusi munkahelyéről.

– Először is a tolnaiságot kell pontosítanom. Én éle-
tem első három évében Tengelic-Szőlőhegyen, utána pedig húszéves koromig Szekszárdon lak-
tam. Ekkor jöttek a szüle-
im Tolnára, akik, miköz-
ben én a nagyvilágot jár-
tam, tényleg tolnaivá lettek
itt. Ez persze semmit sem
von le abból, hogy én most
ide (is) hazajárok, mint
annyi helyére a világnak.

– **Akkor hát bizonyára
gyermekkorá óta érdekli az
óceánok világa. Volt bizo-
nyára akvárium, egzotikus
halakkal, és falta Cousteau
kapitány filmjeit a tévében.**

– Nem. Én teljesen átlag-
gyerek voltam, minden
ilyen beállítódás nélkül. A
szekszárdi 1-es, majd 2-es általános
iskola után Palánkon érettségiztem
az akkor épp újjászervezett mező-
gazdasági technikumban, 1995-
ben. De még ezután is „vízmentes”
volt az életem, lévén, hogy a végzés
évében egy állateledel boltban
helyezkedtem el, amit vendéglátós
időszakom követett, ha szépen akar-
om körülfírni a kocsmái pult „hiva-
talos” oldalát. Ezt elégettem meg
2000-ben, huszonhárom évesen,
amikor Izraelben dolgozó barátaim
után a Közel-Keletre utaztam. Itt, a
Vörös tenger partján, az Akabai-
öbölben, Eilat városába kerültem,
ahol egy szálloda konyháján helyez-
kedtem el. E helyhez tartozott egy
búvárcentrum is. Itt merültem elő-
ször. Csodálatos érzés volt. A tenger
mélyének varázslatos világa egy
életre megérintett. Elsőre szerelmes
lettem belé. Ott vettem az első
búvár óráimat is, egy számomra is
megfizethető tanfolyamon.
Innentől mindennapos része lett az
életemnek a víz, a tenger. E helyen

azonban csak két évig tartózkod-
hattam, mivel lejárt a munkavállalói
engedélyem.

– **Ami után hazajött?**

– Dehogy! Ezt már nem lehetett
csak úgy otthagyni. Volt főnököm
jóvóltából átköltöztem a tenger
másik oldalára, Egyiptomba,
Sharm el Sheikh-be, ahol életem
legszebb tíz éve várt rám. Itt már
kimondottan búvárként kezdtem
el dolgozni, aminek során én
magam is búvároktató lettem. Ez
alatt az időszak alatt minimum
ötezer órát töltöttem a mélyben, s
ahogy teltek az évek, a közben
hazatelepült német tulajdonos
engem nevezett ki a búvár részleg

amik közt csaknem az összes cápa-
faj is jelen van itt.

– **Nem félt tőlük? Hogy készül
fel ellenük egy búvároktató?**

– Legelőször is annak a tévhitnek
az oszlatásával, hogy a cápa veszé-
lyes állat. Nem az. Nem veszélye-
sebb, mint egy kutya. A cápának az
ember nem „táplálék állata”. Van
neki helyettünk más is, jobb is.
Szerencsétlenekből a Cápa című
film csinált szörnyeteget. Én kimon-
dottan kedvelem őket, számtalan-
szor úsztak már el karnyújtásnyira
mellettem. A Vörös-tengeren való
tartózkodásom több mint tíz éve
alatt egyetlenegy cápátámadás tör-
tént, abban is az ember volt a ludas.

– **Nem veszélyes üzem-
ez? Nem voltak nehéz per-
cei, amikor azért fohász-**

amihez reggeltől estig, sőt, még
éjszaka is, számtalan sport és szóra-
kozási lehetőséget kínálnak. Igaz, az
árak is ilyenek, minimum 200 euró-
val egy éjszakára...

– **De mégis csak kell, legyen
valami, ami ide vonzza a búvár-
kodni vágyókat?**

– A roncssturizmus. Ciprus part-
jainál ugyanis a történelem során
számtalan hajó süllyedt már el.
Ezek némelyikére külön búvárút
vezet. Ott van például az 1980-ban
elsüllyedt svéd komphajó, a
Zenubia, fedélzetén több száz kami-
onnal. Én még Hungarokamiont is
találtam köztük...

– **E helyeken Balázs milyen
nyelven kommunikál?**

– Mára jól beszélem az angolt és a
németet, de megtanultam arabul és

Angyal Balázs a hivatásos búvárokodásra,
mint „fizetett” nyaralásra tekint

vezetőjének. Volt, hogy száz alkal-
mazott dolgozott a kezem alatt. Ez
Sharm el Sheikh szárnyalásának a
kora volt. Egy mesevilág, egy para-
dicsom nőtt ki a szemem láttára a
sivatagból. Odaérkezésemkor 85
szálloda volt itt, tíz évre rá 170, a
'70-es évek poros, beduin halászfal-
uja helyén. Volt, hogy másfél mil-
lió, többnyire német turista nyaralt
itt évente egy idényben. Minden-
nek az „arab tavasz” vetett véget,
ami az ígért demokrácia helyett
csak káoszt hozott az arab világba.
Ekkor hagytam el én is a Vörös-
tengert, amihez fogható víz, állí-
tom, kevés van a nagyvilágban.

– **Mitől szebb, vagy más ez, mint
a többi?**

– A tenger mélyének hallatlanul
sokszínű gazdagságától. A semmi-
hez se hasonlítható csodálatos
koralltöltől, az egzotikus színű és
formájú apróhalakon át a tenger
óriásaiig. Itt egy óra alatt több élő-
lényrel van dolga az embernek,
mint az őserdőben egy nap alatt,

Egy búvár, aki nem fél a cápáktól

Angyal Balázs életét tizenhét éve
járja már át a tengervíz

**kodott, hogy csak egyszer
jusson innen fel?**

– Nem. Ha az ember
betartja a szabályokat,
nem veszélyesebb, mint,
mondjuk a közúti közleke-
dés, amelyben még ará-
nyibaiban is több sofőr hal
meg odafele, mint búvár odalent.

– **Milyen mélyre merülnek a
strand búvárai?**

– A könnyűbúvárok 40 méterig
merülhetnek alapfelszereléssel, de a
turistákat nemigen visszük 30-nál
lejjebb. Az én mélységi rekordom
125 méter volt, amit viszont egy
különleges felkészítés előzött meg.

– **A folytatás?**

– Jelenleg Cipruson dolgozom.
Larnaca közelében egy ötszázalagos
tengerparti luxusszálloda sport- és
szabadidő centrumában, ahol én
vezetem a búvár programokat. Itt
már ritkábban merülök, de nem is
nagyon érdemes. A Földközi-tenger
ugyanis a Vörös-tengerhez képest
szinte üres. A szó szoros értelmében
ki van halászva. Ráadásul telente 15
C fok körülire is lehűl, amiben egy
sor élőlény, köztük a korallak nem
élnek már meg. A szálloda ugyanak-
kor gyönyörű, olyan, mint egy kisebb
város, minden megvan benne. 40-50
féle ebéd a napi étlapon, az italok és
édességek kimeríthetetlen bőségével,

elboldogulok Izraelben az ivrittel is.

– **Meddig lesz még ott?**

– Még ezt az idényt szeretném
végigvinni. Aztán befejezem és
hazajövök. Hogy mit fogok itthon
csinálni? Remélem itt is halak
között leszek, mint idáig. Ha más-
hol nem, hát apám halboltjában.

– **Nem fogja sajnálni a végtelen
sivatagot, a kék tengert, a pálmákat?**

– Minden nyári szünet véget ér
egyszer. Én úgy tekintek erre a hos-
zúra nyúlt kalandra, mint egy jól
sikerült nyaralásra, amiért mások
rengeteg pénzt adnak ki, nekem
pedig még fizettek is érte. **ká**

Manna BIO BOLT

Kínálatunkból:

- gyógyteák
- Lenkei vitamin
- reform élelmiszerek
- friss reform kenyerek
- glutén, laktózmentes termékek
- Biotech, Scítec termékek
- étrendkiegészítők
- talpbetétek

MANNA BIOBOLT
(Tolnában, a kápolnai buszmegállónál)
Tolna, Kápolna tér 7. Tel.: 30/6419498
Nyitva: h-p: 8-12, 13-17, sz: 8-10

A vér, ami nem válik vízzé

Egy gyönyörű székely kapuval gazdagodott a város

„Magyarnak nem születni, hanem lenni kell. Kiss László, Kiss Csaba 2017” – hirdeti az írás azon a tölgyfába vésett kapu csodán, ami valószínűleg száz éven túlra is meghatározza majd az utcának az arculatát, ahová nyílik.

Jártomban-keltemben már többször is lelassítottam autómmal, elnézve azt a Tolnán ritka eseményt, amint egy gyönyörű és műves székely kapu nő ki földből. Hogy milyen lesz, ha teljesen kész lesz? Ennél, egy idő után már csak az izgatott jobban, hogy vajon ki és miért építteti. Pont ide. A választ a ház gazdától hamarosan megkaptam, akik szívesen fogadtak. Megtudtam, hogy a most megújuló, Sport utca 18. szám alatti porta egy vállalkozásé, amelynek tulajdonosai a Kiss fivérek, László és Csaba, akiket építési vállalkozóként ismer a város. A jelen épületben azonban hamarosan húsbolt és pecsenyesütő nyílik. Hogy miért kell eléje egy székely kapu?

– Ez nem csak a ház és az üzlet díszjele, hanem a családjuk hitvallása is. Ragaszkodás a múltunkhoz, a hagyományokhoz és tisztelgés az ősök előtt is – magyarázták a tulajdonosok. – Amivel nem csak a ház elé, hanem szüleink és nagyszüleink élete „mögé” is szánjuk

ezt, akik bukovinai székelyként éltek és élnek az életüket Tolnán.

– **Mit jelent az, hogy magyarnak nem születni, hanem lenni kell?**

– A mindennapos döntéseket jelenti, amelynek eredményeképp az igazi magyarságról legkevésbé csak papírja van az embernek. Ezzel csak kezdődhetnek a dolgok.

– **Honnan jöttek a Kiss család felmenői Tolnára?**

– Nagyszüleink, Kiss József és Rózsa Rozália még a bukovinai Andrásfalván születtek, a Kárpátokon túl, a mai Románia területén, ahonnan a Bonyhád melletti Tabódra repítette őket a történelem forgószéle. Minekutána azonban tíz gyermekükből hét Tolnára (illetve Mözsre) jött lakni, ők is utánuk értek és már itt éltek le az életüket.

– **Kinek a keze munkája ez a kapu?**

– A hidasi Öböli Zoltáné és fiaé, akik nem csak szintén bukovinai leszármazottak, hanem e mesterség életben tartásával a hagyomány éltetői és őrzői is.

– **A házon, ahogy látom, van még temnívaló. A kapu már teljesen kész?**

– Majdnem. Még pár faragott virág motívum hiányzik róla és talán a legfontosabb, az a szelence amelybe Andrásfalváról kívánunk majd földet hozni.

ká

A világ Szentesei találkoztak

Családfa, huszonhat méter hosszban

Szentes Nándor és felesége tanulmányozza a falra kifüggesztett Szentes-családfát a madéfalvi közösségi házban

Első alkalommal rendezték meg a Szentes vezetéknevű családok találkozóját Madéfalván. A különleges eseménynek tolnai résztvevői is voltak.

„2017 pünkösöd vasárnapján találkozóra hívtunk Madéfalvára minden Szentes nevű személyt, éljen a világ bármely szegletén. A találkozó célja a Csikból származó Szentesek ismerkedése, közös őseik megismerése.” – Többek között ez állt abban a meghívóban, amely eljutott a Bukovinából származó, tolnai Szentes Nándorhoz is. A műzsi mezőgazdasági szövetkezet nyugalmazott elnöke nem is habozott sokat, feleségével és nagyobbik fiával felkerekedett a Tolnától jó nyolcszáz kilométerre, Erdélyben, Hargita megyében található Madéfalvára. Amely település a hányatott sorsú bukovinai székelyek történetének kiindulópontja.

A Szentesek találkozója a madéfalvi helytörténész, helyi tanácsnok, Szentes Gábor és gyermekei, Hunor és Szidónia szervezték. Az erdélyi Hargita Népe című napilap szerint Szentes Gábor korábban, egy 2014-es Tolna megyei faragótáborban már ígéretet tett arra, hogy megszervez egy ilyen találkozót. Ennek most eleget is tett. Invitálását nem kevesebben, mint százhatvenen fogadták el, a világ több pontjáról. A legtávolabbi Szentesvendég Írországból érkezett.

Szentes Nándorék számára nagy élmény volt az eseményen való részvétel. A program ünnepi szentmisével indult, amelyet a herendi plébános, Sabjanics Miklós celebrált. A misén márványtáblát avattak Szentes Antal Regináld (1747–1806) ferences szerzetes tiszteletére.

Ezután a madéfalvi közösségi házban mini-konferencia zajlott. Az egyik szervező, Szentes Hunor „Szentes családok a múltban” címmel tartott számos érdekességet felvonultató előadást. A referátumból kiderült, hogy 1389-től ismert a Szentes név, aminek jelentése a belső érzésekre (szent) és a családra utal. Egykor két Szentes család kapott nemesi címet, a családfakutatás ezen a két vonalon indult el, majd kiegészült egy harmadikkal, magyarországi ággal. Szentes Gábor már több, mint ezer Szentes nevű személyt kutatott fel. Valamennyi név fel is került a találkozó alkalmából a közösségi házban huszonhat méter hosszban kifüggesztett családfára.

Az biztos, hogy 1569-ben már éltek Madéfalván Szentesek. Az előadásban olyan részletekbe menő információk is elhangzottak, mely szerint a régi anyakönyvekben feltüntetett halálokok között például a részegség is szerepelt. A találkozón sok új információ összegyűlt, ezek figyelembe vételével a tervek szerint még ebben az évben monográfia jelenik meg a témáról.

A mini-konferencián Fehér Tibor külügyminiszteri főosztályvezető-helyettes a DNS-alapú családfakutatásról árult el érdeklődésre számot tartó információkat. Így például elhangzott, hogy a magyarok meglehetősen vegyes genetikai származást mutatnak és az is, hogy a bukovinai székelyek DNS-állománya őrizte meg a leginkább stabilan az ősi genetikai vonalat.

Az előadások között Győrfi Erzsébet énekelt népdalokat, végül Szentes Csaba, Madéfalva korábbi polgármesterre szórakoztatta zenés műsorral a vendégeket.

A székely kapu a Sport utcában

Schall Zoltán

MUNKÁTÓL
FÜGGETLENÜL
**10% ANYAG-
KEDVEZMÉNY**

**VÍZ-SZENNYVÍZ,
FŰTÉSSZERELÉS,
GÁZSZERELÉS
ÉS JAVÍTÁS**

Tervezés és kivitelezés.
INGYEN ÁRAJÁNLAT!

Tolna, Táncsics M. u. 11. Tel.: 06 70/5886-934

TOLNAI KULTURÁLIS KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

AUGUSZTUSI PROGRAMAJÁNLÓ

JÚLIUSI PROGRAMOK:

• **Augusztus 11-12.** (péntek-szombat) **Bárka Fesztivál** a Dunaparton. Részletes program a plakáton olvasható.

SZEPTEMBERI ELŐZETES:

• **Szeptember 3.** (vasárnap) 17.00: **Fúvós koncert** a Kulturális Központ udvarán.

• **Szeptember 8.** (péntek): **Tolnai Nyugdíjas Szabadidő Klub Jubileumi ünnepsége.**

• **Szeptember 23.** (szombat): **Hippiknik buli** a Kulturális Központ udvarán.

• **Szeptember 25.** (hétfő) 18.00: **Pszicho-estek: Müller Péter – Férfi-élet, női sors** c. előadása. Jegyek elővételben: 2000 Ft, helyszínen: 2500 Ft.

• **Szeptember 28.** (csütörtök): **Népmese napja.**

• **Szeptember 29.** (péntek): **Idősek napja.**

A programokkal kapcsolatban a 74/540-035; 74/540-036-os számokon lehet érdeklődni.

web: kultura.tolna.hu

TURISZTIKAI LÁTOGATÓKÖZPONT ÉS MŰSZAKI-KULTURÁLIS BEMUTATÓHELY

AUGUSZTUSI PROGRAM:
A retro kiállítás szeptember 13-ig látogatható.

SZEPTEMBERI ELŐZETES:
Szeptember 20. szerda 17.00 óra: „Térhajlítók” – a PTE KPVK környezetkultúra szakos hallgatóinak kiállítása.

HETI RENDSZERESSÉGGEL MŰKÖDŐ PROGRAMOK:
hétfőn és csütörtökön 18.00 órák: **Asszonytorna**

A programokkal kapcsolatban a 74/540-117-es számon lehet érdeklődni.

A Mőzsi Művelődési Ház augusztusi programjai

Állandó programok:

Hétfő:

10.00-11.00: Csacska-Macska Mókátár – játékos fejlesztő kicsiknek
18.00-19.00 „Légy újra fitt” – női torna Anitával. Hot Iron edzésekkal kapcsolatban érdeklődni lehet: Held Anita 20/322-8907

Kedd: 16.50-től jóga – hastánc

Szerda:

18.30-20.00 Német Nemzetiségi Kórus próbái

• **Augusztus 7- től augusztus 13-ig** „Határon innen- határon túl” – tábor határon túli és magyarországi gyerekekkel.

Elfelejtetted? Nem gond, várunk!

A Fusz János Zeneiskola
PÓTFELVÉTELIT ÉS PÓTBELÍRATKOZÁST
tart

**2017. augusztus 31-én,
szeptember 1-jén és 4-én**
(csütörtök – péntek – hétfő)
14 órától 18 óráig

A zeneiskola épületében.
Tolna, Festetich u. 131.
Telefon: 74/443-125

Választható tárgyak:
szolfézs, furulya, fuvola,
trombita, kürt, tuba, zongora
és klasszikus gitár

A Fusz János Zeneiskola
tanulói részére
ÓRABEOZTÁST tart
2017. szeptember 6-án
(szerdán) 14 órától 18 óráig
A zeneiskola épületében.
Tolna, Festetich u. 131.
Telefon: 74/443-125

Kérjük, hozd magaddal az iskolai és egyéb elfoglaltságod beosztását, hogy számodra is megfelelő órarendet tudjunk egyeztetni!

PSZICHO-ESTEK

NEGYEDIK ELŐADÁSA

MÜLLER PÉTERREL

2017. Szeptember 25. Hétfő 18.00 óra

TOLNAI KULTURÁLIS KÖZPONT

„Férfiélet,
női sors”

CÍMMEL ELŐADÁST TART
MÜLLER PÉTER

Jegyár elővételben 2.000 Ft, a helyszínen 2.500 Ft

Jegyek elővételben kaphatók a Tolnai Kulturális Központban
Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 73/A

Bővebb információ:

74/540-036 kultura@tolna.hu

www.facebook.com/bezeredj

web: kultura.tolna.hu

Foto: Makovics Kornél

Cukrászda-galéria. A hetvenéves Laki Erzsébet festő kiállítása nyílt július 22-én, a Both cukrászdában. Ez a Közösség Kultúra Közhasznú Egyesület törzshelye, mintegy hatvan eddigi tárlatuk legtöbbször itt rendezték. A kiállítást Verseygy Ferenc, az egyesület elnöke nyitotta meg, méltatva a jubiléus festő munkásságát. Közreműködött két egyesületi tag: P. Molnár Ernőné egy saját verssel és Koller Tímea gitárral, énekkel. A Harmónia című, 14 kép alkotta anyag tájképekből, figurális alkotásokból, zsánerképekből áll. Mindegyik az elmúlt egy év során készült. Az érdeklődők augusztus 26-ig nézhetik meg Laki Erzsébet tárlatát, a cukrászda nyitvatartási idejében.

TOLNÁN, A KÖNYVTÁRBAN: SZÍNES FÉNYMÁSOLÁS és NYOMTATÁS
Digitális fénymásoló és nyomtató berendezésünkkel a **SZÍNES FÉNYMÁSOLÁS** mellett **SZÍNES NYOMTATÁST** is vállalunk, akár fotóminőségben is.
A városban bejegyzett civil szervezetek **50%-os kedvezményt** kapnak.
Laminálás A3 és A4-es méretben!
Tolna, Bajcsy-Zs. u. 73/B sz. alatti Tudástár/Könyvtár. Tel.: 74/440-170

El kellett jönniük az otthonukból

A bombázások emlékeitől máig nem tudnak szabadulni

A magyar Balog család boldogan élt a Vajdaságban, amíg 1999-ben a NATO bombázni nem kezdte Szerbiát. Ekkor hozták meg azt a nehéz döntést, hogy a veszélyessé vált területről két gyermekükkel együtt átköltöznek Magyarországra. Mözsön találtak új otthonra.

Balog (született Bíró) Anna családja évszázadokra visszamenően magyar. Ő mégis szerb állampolgárként született a történelem viharainak okán, 1962-ben. Férje Balog János (1958) nagyszülei még a Nagy-Magyarországon jöttek világra 1914-ben. Anna és János házasságkötésük után a Belgrád melletti, mintegy százezer lakosú vajdasági Pancsován éltek. Ahogy elmondták, Tito idején soha senki nem bántotta őket ebben a soknemzetiségű országban, ahol éltek szlovákok, románok, macedónok, ruszinok, vlahok, bánáti szerbek, horvátok és a Vajdaságban legnagyobb részét magyarok. Akkoriban ott azt hirdették: Testvériség, egység.

Am Tito halála (1980. május 4.) után repedezni kezdett az egység. Balog János, aki addigra egyetemet végzett, katonatisztként szolgált, már érezte ezt. 1983-ban megkezdődtek a harcok Koszovón. Éppen ebben az évben született meg Balogék kislánya, Marika. Ekkortájt nagyon örültek, ha jött egy látogató Magyarországról bárkihez. Odasereglettek mind a környékbeli magyarok. Keresték a legkisebb lehetőséget is, hogy találkozzanak a magyar kultúrával.

Mivel Jánosnak a katonai utasításnak megfelelően kellett mindig más helyre költöznie, inkább a pancsovai tűzoltóságnál vállalt állást, ahol

parancsnok lett. Így a családjával lehetett 1989-ben is, amikor megszületett kislányuk, Jani. Ekkor még egészen normális életet éltek, nem volt anyagi gondjuk, amíg 1991. június végén el nem kezdődött a háború. Ezek a harcok rémületet keltettek Balogék gyerekeiben: – Ugye, nem lőnek le? – kérdezte Marika.

A Magyarországra település döntő oka azonban Szerbia 1999-es NATO-bombázása volt. A háborúval pedig jött az elszegényedés – mondta Anna –, elfogytak az emberek tartalékai. Az egész város menekült a pokolgépek elől, de Jánosnak tűzoltóként részt kellett vennie a veszélyelhárításban.

dult ilyen eset is – titkolniuk kellett. Anna pedig nyilvánvalóan féltette a családja egészségét.

Az események ezután gyorsan követték egymást: egyik munkatársra éppen családi házat szeretett volna venni, így neki el tudták adni a házukat. Mindenképpen Magyarországra szerettek volna költözni. Szekszárdon voltak ismerőseik. A család már ismerte ezt a környéket, évente jártak ide rokonlátogatóba.

– Nehéz az is, ha az ember az egyik faluból a másikba költözik,

nek, amiről ők viszont csak 18 évesen vehettek fel pénzt.

– Tiszta lappal akartunk indulni – mesélte Anna. – Hosszú ideig tartott, mire megkaptuk a magyar állampolgárságot. Először csak ideiglenes itt tartózkodási engedélyt kaptunk. Aztán ugyanolyan úton juthattunk magyar állampolgársághoz, mint mondjuk egy kínai, amit kicsit bántónak éreztünk.

A hivataloktól nemigen, de például Bálint Ambrusné Piri nénitől, a Tolna-Mözszi Székelyek Baráti Körének akkori elnökétől rengeteg segítséget kaptak. Az elhelyezkedés sem volt egyszerű. Ezen a téren Palotás Györgyi, a Fastron munkágyese nyújtott segítséget. János viszont máig betanított munkát végez egyetemi diplomával. Hiába fizetett tehát drága pénzt diplomája és a lecke könyve lefordításáért, miközben valójában ő maga magyarázta meg a dokumentumokban szereplő sok rövidítés jelentését. Mindemellett három keresztlevelet kellett bemutatnia anyai felmenőitől, hogy magyarságát elismerjék.

A cél az áttelepüléssel a két gyerek jövőjének biztosítása és egészségének megőrzése volt. Sokan meghaltak rákban Anna és János generációjából a Szerbiában maradtak közül. A házaspár kereste, de nem igazán találta meg itt, amit szerettek volna: a végzettségüknek megfelelő állást; új barátokat pedig az ő korukban már nehéz megszerezni.

Anna idősgondozással foglalkozik Németországban: négy hetet tölt ott, négy hetet itthon. A gyerekeken ugyanakkor látják, hogy boldogok. Jani a CabTec-nél dolgozik, minőségügyi mérnökként, Marika 2007-ben végzett a szekszárdi főiskolán közgazdászként, azóta egy szivacs szabás cégénél adminisztrátor. Családot alapított, kislánya a mözsi iskola másodikosa, nem beszél szerbül.

Marikának vannak Mözsön barátai, de a gyerekkori pajtások is hiányoznak neki. – Én azt vallom – mondta –, hogy Magyarország az otthonom, mert itt a családom, de a hazám Szerbia. Mindezzel együtt az atomerőmű próbiariadójának szíriánja, vagy egy égdörgés máig felidéri bennük a bombázások szörnyű emlékét. *Kovács Etelka*

Együtt a Balog család. Nehéz dolog egy másik országban új életet kezdeni

Természetesen a stratégiaileg fontos üzemeket érték az első találatok: a kőolaj-finomítót, a repülőgépgyárat.

Anna vegyésztechnikusként a víz-műben az ivóvíz tisztaságát ellenőrizte. Ez hozta meg a végső döntést a Magyarországra település mellett. Ott ugyanis megtudta, hogy az ivóvízzel probléma van, amit – előfor-

de egy másik országba még nehezebb. Öreg fát átültetni nem lehet, mondják, mégis el kellett jönnünk onnan – mondta könnyes szemmel Anna. A két gyerek, Marika akkor 16, Jani 10 éves volt. Nehéz volt nekik, még nem értették, hogy miért kell elköltözniük. A gyerekkori barátaitak hagyták ott, szüleik a baráti társaságukat és a nagyszülők is Szerbiában maradtak.

Először Szekszárdra költöztek ismerősökhöz. Két hónap után vásároltak házat Mözsön. 1999 szeptemberének elején érkezett ide a család. Marikát a Sztárai gimnázium fogadta, Janit pedig egy szekszárdi általános iskola. A hivatali ügyintézés viszont egyáltalán nem ment ilyen egyszerűen. Úgy érezték, hogy a hivatal, amibe tudott, belekötött, teljesen ésszerűtlenül. Miközben a szüleik természetesen gondoskodtak a gyerekeikről, a hivatal megkérdőjelezte, hogy lesz-e hol lakniuk, lesz-e mit enniük, ki tudja-e fizetni a gyógyszereiket, ha szükség lenne rá. Bankszámlát is kellett nyitniuk a 18 év alatti gyerekeik-

HUDI
VEGYESKER

ÚJ SZOLGÁLTATÁS:

- ➔ **Bankkártya elfogadóhely**
- ➔ **Telefon- és villanyóra feltöltés**
- ➔ **Háztartási tüzelőanyag kapható**

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 15-től 20 óráig, szombat-vasárnap: 9-től 20 óráig.

Tolna, Tavasz u. 24.

Tel.: 06-30/258-7259

Kínálatunk:

- Italok nagy választékban
- Kaparós sorsjegy
- Füstölt sonka
- Szalonna
- Kolbász, szalámi
- Állateledel

**KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ
KEMÉNYFA BRIKETT
KIVÁLÓ ÁRON!**

Harangszó Szobor a határon

Ritkán járok búcsújáró helyekre. Valahogy nem része mára az életnek ez a szép hagyomány, aminek az okai közt bizonyára nem utolsó helyen van az a felgyorsult és kapkodó világ, amelynek információ áradata naponta szállítja a vacsorám mellé a „csodákat”. Amik közt sokkal inkább van (lenne) szükségem csendre és elmélyült találkozásokra a Teremtővel, mint áhítatos és buzgó, ám mégis csak tömegeket mozgató és zajos együttlétrekre.

Hát ezzel a hozzáállással utaztam el a minap Hercegszántóra, a helyi karitás csoport felkérésére, kilenc férőhelyes autómata a köz szolgálatára bocsátva. Úti célunk az a hercegszántói Mária kegyhely volt, ahol – amint ezt korábban is hallottam már – nemrégiben felállították az ország legnagyobb (10,53 m magas) Szűz Mária szobrát. Méghozzá saválló acélból. Mindezt egy '56-ban innen disszidált ameri-

kás magyar, Vöö Sándor magánfelajánlásából, aki megidősödvén, bizonyára kalandos, de anyagi értelemben nem eredménytelen élete után így akarta kifejezni háláját az Istenszülő felé, akinek közbenjárását, mint elképzelem, sok nehéz helyzetben kérhette. Hogy hol áll ez a szobor? Hát kint a határban, a mezőn, a kukorica és napraforgó táblák között, az egykori hercegszántói Lenin téusz (e tábla még mindig kint van) faluszéli majorját messze elhagyva a poros kocsiúton. Hogy miért pont itt? A válasz kézenfekvő, mivel a közelében már régóta őrzi egy Mária-jelenés emléket egy kis kegykápolna, és mert a vele szomszédos mezőgazdasági terület Vöö Sándoré. 2009 óta áll itt, ami óta már park veszi körül, szépen cseperedő fákkal és bokrokkal. A szobor előtt zúzott kővel gondosan fedett placc, rajta katonás rendben beton aljzatú padok, a szobor tövében szabadtéri oltár.

Délután 4-re értünk oda. A tömeg – mert az volt – csendben várakozott a hamarosan kezdődő misére. Voltunk vagy 6-800-an – Polyák Imre helybéli plébános ezüstmiséjére még távolabbi helyekről is jöttek –, mégsem tűnt sokadalomnak. Elfértünk. A szobor valóban nagy, de nem nyomasztó e térben, ezüstösen csillogó saválló acél anyaga pedig – mint előzőleg tartottam tőle – nem ipari monstrumként hat, inkább ékszere a tájnak. Mire megfelelő ülőhelyre leltünk, az előítéleteimtől is megszabadultam.

És ekkor megtörtént a csoda. Elkezdődött egy olyan szentmise, amelynek áhítata nem csak Istent hozta „lejjebb”, hanem az embert is felemelte. Nem a megszokott búcsúénekek szóltak, helyettük a kis kórus, a kántorral és orgonakísérettel, a karizmatikus megújulás legszebb dalaiból válogatott,

amit aztán az egész tömeg, beleértve a környékről érkezett sokak és sváb nénikéket is, lelkesen énekelt. Hogy mindez két órán át tartott? Nem vettem észre. A holnap egyháza ez, a mában – fogalmaztam meg magamnak. Távol a falutól, a várostól, minden ember lakta helytől, az ország legdélibb csücskén, de mégsem az Isten háta mögött, „csak” az országhatáron. A pap szava pedig, ő-zó, alföldi dialektusa ellenére is (vagy talán pont ezért) egy élő közönséghez szólt. Ezek tényleg Mária-hoz, és nem a „búcsúba” jöttek – köszöntem el a helytől. – Mi megyünk, Mária marad – néztem még hátra – méghozzá arccal a déli országhatár felé.

Hogy azon túl mit lát? Átnézve a szigorúan őrzött, kettős szögesdrót kerítés felett? Amit mi még nem láthatunk. Az új Európa most formálódó jövőjét. Hogy ez milyen lesz, abból már sok minden sejtethető, egy azonban biztos: ez a szelíd asszony, akinek jövőbe látó derűjén kívül más fegyvere nincs, a legjobb helyen áll itt. **ká**

Remek nyári programnak bizonyult a Szent Mór katolikus iskola tanulói számára a napközis tábor.

Már egy ideje érlelődött a pedagógusokban a gondolat, hogy a gyerekek öröme, a szülők segítségére szervezzenek néhány napos nyári tábort a suliban. A hely adott, már csak jó programokról kellett gondoskodni.

Így június végén ismét gyerekekkel telt meg az iskola néhány napra reggel nyolctól délután négyig. A programokat gyerekek és felnőttek egyaránt élvezték. Gulyás Éva néniel agyagoztak, gyöngyöt fűztek, népi edényeket festettek, készült kulcstartó bőrből és virágos fejdísz is. Rottler Ádám bácsival megismerték, hogyan készíthetnek apró játékokat vesszőből. Érdekes volt a

Vidám hét

Nyári napközis tábor a Szent Mórban

Daltanulás is szerepelt a programban

tűzoltók bemutatója, amit egy húsi-tő fecskendő-zuhanyozás zárt. Részt vettek moldvai táncszabban, tanultak énekeket és cserkészjátékokat Ágota nénitől és Timitől.

Két napot Domboriban is eltöltöttek, fürdőzéssel, játékkal. A pedagógusok által készített tizóráik, ebédek és uzsonnák nagyon ízlettek a gyerekeknek. Ebben a pár napban máshogy ismerhették meg egymást, mint az évközi tanítástani során. Felszabadultan beszélgettek, együtt játszottak, főztek, talán jobban oda tudtak figyelni egymásra. Mindemellett sok ismeretet, tapasztalatot gyűjtöttek. Ebben segítettek támogatóik: a Pécsi Püspökség és a Karitás tolnai csoportja.

Kellemes és hasznos időtöltés volt ez az öt nap minden táborlakó számára. Jövőre folytatják.

Mözsi német kórus a dalünnepen.

Idén ötödik alkalommal rendezték meg a Keszthelyi Dalünnepet, amelyen először vett részt a Mözsi Német Nemzetiségi Klub kórusa. Az eseményen Magyarország amatőr felnőtt karai léphettek fel azzal a céllal, hogy a nemzeti kultúra részévé váljon a közös éneklés. A fesztivál elsődleges célja, hogy a fellépő világi és egyházi kórusok bemutatkozhassanak és együtt énekeljenek. A mözsi német kar két helyszínen, a Festetich kastély Tükörtermében (képünkön) és a Fő téren adhatta elő 20 perces műsorát, ami nagy sikert aratott. A Dalünnep ideje különlegességét az adta, hogy első alkalommal léptek fel német nemzetiségi kórusok. A mözsi németek mellett Dunaharaszti Német Nemzetiségi Kórusa és a Mondschein Szekszárdi Német Nemzetiségi Kórus Egyesület kapott lehetőséget arra, hogy a Balaton Színház előtt népszerűsítse a német nemzetiségi kultúrát.

TOLNAI FÁK

A kis tó taksony fái még mindig állnak

Néha egy épület, egy utcasarok, egy tér vagy vízpart több emléket hordoz a múltunkból, mint bármilyen más. Hogy fák is állhatnak az ilyen emlékek között? De még mennyire!

Nagyjából 55 évet léptem vissza a múltba azzal, hogy ifjabbik Tolnai Ferenc – aki Mohai József örökösétől nemrég megvásárolta annak volt telephelyét, a Lehel utca és a Rétság utca közti beépítetlen területtel együtt – készségesen beengedett a fenti ingatlanra.

Sejtettem, hogy az egykori Perler-gödörök egyikének még valahol itt rejtőzhet egy része, vagy maradványa, de a magas kerítéstől és a még magasabb fáktól, illetve sűrű bokroktól ebből kívülről semmi sem látható. – Pedig itt van – dobant nagyot a szívem, ahogy megpillantottam a gondozott park mélyén a tavacsát, ami alig lett kisebb, mint évtizedekkel ezelőtt, gyerekkoromban. A partján pedig, az egykori Tüzép felől ott álltak azok a hatalmas taksony fák is, amiknek gyilkos töviseiből hírhedt nyílhegyek

készültek valaha az egymással szemben álló külső és belső iskolás „indián törzsek” fegyvereként.

A kis tavat akkoriban szeméthal-mok vették körül, hirtelen süllyedő partjai között meglehetősen veszélyes volt a fürdőzés. De horgászni és korcsolyázni kiválóan lehetett ott is. Az első napkárászomat is ott fogtam, eperfa nyéllal, parafa dugó plusz libatoll úszóval, kis kenyérgalaccsal, vagy ahogy akkor mond-

róluk, hogy jó módú tolnai polgárok voltak, akiknek az akkori mozi (ma Nagyváradai pékség) melletti házukban jól menő kocsmájuk és pálinkafőzdejük is üzemelt. Ezen kívül az övék volt a Deák Ferenc utca túlsó oldalán, az úttól némileg beljebb lévő villa is, amibe a háború után, őket nyilván kiebrudalva, a tolnai rendőrség költözött. De még ennél is ismertebbek voltak a vályogvető és tégláégető telepükről,

A Perler-gödör taksonyai sokakban ébresztenek régi szép emlékeket

TOLNAI KORNVIKA

Tréfa a humorban

A nagyember abban különbözik a nagyra nőtt kisembertől, hogy elviseli a kritikát, érti és élvezi a humort, még akkor is, ha ő a célszemély. A nagyra nőtt kisember viszont nem viccel és vele sem lehet viccelni. Ennek persze oka van manapság, mégpedig az, hogy a humor beszólásá, fikázásá silányult, a lejáratás, a karaktergyilkosság eszközüvé vált.

Nem volt ez mindig így. Gróf Leiningen-Westerburg Károly '48-as tábornok naplójában ez olvasható a szolnoki csata előestéjéről írt feljegyzésben: „... szabad ég alatt táboroztunk. Mindig embereim között szoktam hálni, és ha vége volt a szolgálatnak, nem volt tréfa – még ha reám céloztak is vele –, melyet meg nem engedtem nekik, és éppen gúnyolódásukban mutatkozott leginkább hozzám való ragaszkodásuk.”

Gróf Teleki Pál miniszterelnökről is fennmaradtak kellemesen szellemes történetek. Egy alkalommal ellátogatott abba a gimnáziumba, amelyikben a későbbi karikatúrista, Kaján Tibor tanult. A diák nem nagyon figyelt rá, a pad alatt firkálgatott, Teleki kiszúrta, és óra után behívatta a tanáriba. Meg volt szeppenve a srác, de a miniszterelnök azt mondta: szeretné megvásárolni a rajzát, mert a felesége gyűjti a róla készült karikatúrákat.

Milyen jó volna (ismét) egy olyan világban élni, ahol a humorban felismerik a tréfát!

Wessely

tuk, pölével. Tudtuk, hogy a tóban is van szemét – egyszer el is vágta valami a lábamat ott – de hogy harci járművek és fegyverek is lehetnek benne, ezt csak mostanra tudom, szerencsére. Mint nemrég hallottam, a közelében, a Dallman-féle ház alatt a háború utolsó időszakában egy orosz alegység táborozott ott, akik elromlott vagy feleslegessé vált eszközeiket nemes egyszerűséggel a tóba hajgálták. Hogy mindezek tanúi, a partján álló vén fűzek és öreg taksony fák hány évesek lehetnek? Az én 61 évemnél még 30-40-nel biztosan idősebbek.

Hogy kik voltak a Perlerék, akik ültethették őket? Ami tudható

ami a volt Tüzép, és a mai futballpálya mögött, az itteni jó minőségű agyagot kitermelve hatalmas kubik gödöröket hagyott maga után. A népszáján ezek voltak a Perler-gödörök.

De kanyarodjunk vissza pár mondat erejéig a taksonyhoz, amit – bármilyen meglepő is – csak Tolnán neveznek így. Az ország más részein koronafa, krisztustövis vagy gledícsia fa a neve, ami utal a tudományos nevére is (Gleditsia triacanthos). A gledícsia fa Amerikából származik, amit nagyjából az akáccal egy időben, az 1700-as évek elején hoztak be onnan. Az erényei is hasonlóak: gyorsan nő, viszonylag igénytelen, a homokon is szépen fejlődik, fája sem értéktelen, ám hatalmas tövisei miatt az erdészek a mai napig elkerülik. Mint a pillangósvirágúak családjába tartozó növénynek neki is hüvelytermése van, amelynek édes magköpenyében ülnek a barna magvak, amiket gyerekkorunkban sokat nyalogattunk. Van tövistelen kertészeti változata is, ami, lévén, hogy kitűnően bírja a városi klímát, több figyelmet érdemelne. Tömör, jól megmunkálható fájáért, ha létezne a kereskedelemben, sorban állnának az asztalosok. Ahogy Tolnai Ferencről is megvásárolták volna valamennyit, ám ő, dicséretes módon nem hagyta kivágni őket. Helyesen mérlegelve, hogy ezzel csak néhány vállalkozó járt volna jól, de mára egy egész város lenne szegényebb.

ká

Félmázsás hal a horgon

Kapitális halat fogott a tolnai Koncz Gergely, aki július 10-én, hajnalban, apjával, Koncz Ákossal ment ki horgászni a nagy Dunára, a Dombori és Gerjen közti szakaszra, kutyfogatos módszerrel. A hatalmas harcsát Gergő reggel 6 óra tájban akasztotta meg, majd 20 perc fárasztás után emelte be a motorcsónakba. A hal a mérlegen 52 kg-ot nyomott, hosszát pedig 190 cm-re becsülték. Gergőnek nem ez az első nagy hala – 12 és 18 kg-os harcsákat már korábban is fogott – de ekkorát még soha. A nagy harcsa, legalábbis ami maradt belőle, jelenleg feldolgozva a mélyhűtőben várja a folytatást. Hogy miként kerül majd az asztalra? Erre nézvést Gergőnek – tekintettel, hogy ő a Thelena Hotel szakácsa is – van bőven ötlete.

ká

Egy mese, egy foglalkozás

Népes hagyományörző tábor Mözsön

Hagyományörző néprajzi napközis táborban vett részt huszonegy tíz év alatti gyermek a Mözsi Művelődési Házban, a Tolna-Mözsi Székelyek Egyesülete szervezésében.

Az 5-9 éves, többségében mözsi gyerekek július 17. és 21. között minden nap megismerkedhettek valamilyen kézműves tevékenységgel a tábort szakmailag irányító mözsi Balogh Anita óvodapedagógus vezetésével, aki önkéntesként foglalkozott a gyerekekkel.

Nap mint nap egy-egy meséhez kapcsolódtak a foglalkozások. A hétfői nemezelés Az aranyszörű bárány című magyar népmeséhez. Kedden a Mese a falánk tyúkocskáról című burmai népmese ismereték meg a gyerekek, amelyben fontos szerepet játszik egy agyagedény. Aznap Verseghy Ferenc fazekas népi iparművészhez látogattak el, ahol a lányok egy medált, a fiúk egy

kupát készíthettek. Szerdán Tolnára kirándultak a táborozók, ott meglátogatták a Selyemgyár múzeumát és a képfestő műhelyt, valamint egy kis fürdőzésre is sort kerítettek. A csütörtöki gyöngyfüzés után, amely alatt a kicsik karkötőt, a nagyobbak figurát készítettek, pizzát sütöttek kemencében Anitánál. Pénteken terményekből alkottak képet, és Donászy Magda Napraforgó című meséjét hallgathatták meg. A záró eseményen pedig a hét folyamán készült fotókból összeállított képcsomagot mutatták be a szülőknek. Drámajátékokat is játszottak a kézműves foglalkozásokhoz kapcsolódóan és szabad játékra is jutott idő.

A tábor résztvevői a zárónapon

tosságára. A kakasdi Sebestyén Ibolya népdalokat és néptáncokat tanított a gyerekeknek. A táborozók számára a legkedvesebb ételeiket készítették el a Tolna-Mözsi Székelyek Egyesületének asszonyai. A szülők pedig minden nap friss gyümölcsöt hoztak nekik. Tusa Zsuzsanna hangsúlyozta az önkéntesség jelentőségét. Térmeg Virág, aki idén végezte el az általános iskolát Tolnán, önkéntes diáksegítőként működött közre. A mözsi Dömötör Lilla, aki pszichopedagógiát tanul, a szakmai gyakorlatához tette hozzá a táborban tapasztaltakat. **K.E.**

A Családsegítő Központ hírei

■ A tolnai Családsegítő Központ pályázatot nyújtott be EFOP-3.2.9-16-2016-00017 kódszámú „Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése és megvalósítása a tolnai járásban” címmel. A sikeres pályázatot 2017.07.01.-2018.12.31. között valósítjuk meg.

Az iskolai óvodai szociális munka célja:

- A gyermekek, tanulók, szülők, óvodapedagógusok, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása.
- Az elsődleges prevenció megerősítése.
- Az észlelő-és jelzőrendszer működésének segítése.
- Egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása.
- A veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a veszélyhelyzet megszüntetésében való segítség, ezen ismeret alapján prevenció eszközök azonosítása, alkalmazása.

■ Az Egészségügyi Világszervezet 1992-ben nyilvánította augusztus 1-jét az **Anyatej Világnapjává**, augusztus első hetét pedig a **Szoptatás Világhetévé**. Ez alkalomból szeretettel köszöntjük az édesanyákat.

■ A Családsegítő Központban hetente (pénteken) **ingyenes jogi segítséget** biztosítunk. Ennek keretében azon rászorulóknak vehetnek igénybe jogi szolgáltatást, akiknek az egy főre jutó havi jövedelme vagy szociális rászorultsága azt indokolja, és olyan vitás ügyük van, amely jogi tanácsadást igényel. Bővebb információ, időpontigeztetés: 74/443-825.

■ Felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy amennyiben használt bútorra, **használt műszaki cikkre** van szüksége, és azt szerény anyagi körülményei miatt nem tudja megvásárolni, jelezze a Családsegítő Központban. Továbbra is kérjük, hogy amennyiben még működőképes, de használaton kívüli mosógépe, tűzhelye, kályhája vagy egyéb háztartási eszköze, bútorra illetve gyermekének megunt játéka, táskája, írószere, tornaszere, ruhája van, és azt szívesen felajánlaná rászoruló embereknek, jelezze a Családsegítő Központban.

CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONT

7130 Tolna, Bajcsy-Zs. u. 96. • Tel.: 74/443-825, 74/540-711

KÖZÉRDEKŰ EGÉSZSÉGÜGYI INFORMÁCIÓK

Tíz tévhit az AIDS-ről és kórokozójáról

Mi is az a HIV? Az AIDS-et okozó vírus rövidített neve a HIV, mely az ember immunrendszerét legyengíti.

1. mítosz: A HIV pozitív ember környezetében mindenki veszélyben van. Ez a tévhit vezethet a betegek kiközösítéséhez, megbélyegzéséhez. Ezért fontos tudnunk, hogy a vírus kizárólag testnedvek (ondó, nyál, vér, hüvely vagy végbélváladék, anyatej) útján vihető át. Tehát: HIV fertőzöttel védekezés nélküli nemi kapcsolat során; vénás kábítószer használata során fertőzött tüvel; magzati fertőzés terhesség során; szülés vagy szoptatás alatt; HIV fertőzött vér transzfúziójával, illetve szervtranszplantációja során (ez ma már lehetetlen); egészségügyi dolgozók HIV fertőzöttel való közvetlen kontaktusa során.

Nem terjed viszont a vírus: kéz-fogás, ölelés, könny, verejték, vizelet, széklet útján. Nem lehet elkapni szűnyogokkal, illetve strandon, wc-n. Csókolózással, sőt orális szex közben is csak akkor, ha a partner szájában vagy nemi szervén nyitott seb van. Egyszeres használatos orvosi eszközök nem terjesztik a fertőzést.

2. mítosz: A HIV fertőzés és az AIDS csak a meleg és a drogosok problémája. A hamis biztonságérzet is veszélyes lehet. A statisztika alapján viszont a férfiak 16%-a, a nők ennél nagyobb hányada heteroszexuális úton fertőződik meg.

3. mítosz: A HIV fertőzés mindig átmeleg AIDS-be. Ma szerencsére ez már nem igaz, a gyógyszeres kezelésnek köszönhetően, kielégíthetjük az AIDS kifejlődését.

4. mítosz: A fogamzásgátlás a HIV fertőzés ellen is véd. Kizárólag az óvszeres véd a fertőzéstől. A tablettákkal és egyéb eszközökkel történő védekezés nem nyújt védelmet.

5. mítosz: A HIV pozitív nőnek nem lehet gyermekük. HIV pozitív párnak születhet gyermeke, és a terhesség illetve a szülés alatt adott vírus ellenes szerekkel csökkentik a fertőződés kockázatát.

6. mítosz: A kezelés alatt álló HIV fertőzöttek nem fertőznek. De igen. A szervezetben „megbújhat” a vírus, tehát ilyenkor is fontos az óvszerhasználat.

7. mítosz: Ha a pár mindkét tagja fertőzött, nem kell törődniük a védekezéssel. Tévedés, mert a HIV vírusnak több törzse van, és ha fertőződés történik új törzsszel, az megnehezíti a kezelést.

8. mítosz: Étrend kiegészítővel és gyógynövényekkel is védekezhetünk a HIV fertőzés ellen. Egyéb pozitív hatásuk ellenére ezek nem képesek megakadályozni a fertőzést.

9. mítosz: A HIV fertőzés gyógyítható. Nem gyógyítható, de jelentősen késleltethető az AIDS betegség kialakulása.

10. mítosz: A HIV fertőzés vagy az AIDS egyetlen halálos ítélettel. Az 1980-90-es években ez valóban így volt, ma azonban számtalan készítménnyel érhetünk el tünetmentességet, és igéretes kutatások folynak a HIV elleni vakcina kifejlesztésére is.

Dr. Barna Györgyi, vezető háziorvos

Malomkövek utóélete

Lépcsőfokként, vagy asztallapként is találkozhatunk velük

Tolna „híres-vizes” múltjának emlékei, még ma is őrzik egy hajdan virágzó mesterség mindennapjait a Holt-Dunára nyíló Malom utcában, ahol egykor hajómalom tulajdonos vízimolnárok laktak. S bár a Dunát a XIX. század derekán „elvitték a város alól”, és az utolsó házhajót a XX. század közepén elbontották, az időt álló malomkövek itt rejtőzködnek közöttünk, csak észre kell venni őket. Persze, azért jól jön egy kis segítség...

Klemm László elmondása alapján kerestem meg a Malom utcában azt a feltehetően XIX. századi malomkőtöredéket, amelyet ma lépcsőfoknak használnak. A megmaradt ívrészből számolva, a mészkőből faragott malomkő eredeti átmérője körülbelül 155 cm volt, jelenlegi vastagsága 11 cm. Kóhalmi József udvarán egy simán kopott, de teljesen ép malomkövet láthat az arra járó egy barokk utánzatú asztallábon. Valószínű, hogy ennél több malomkő is van a városunkban (részben vagy egészben), udvaron heverve, falba építve, esetleg ház alapozásában.

A malomkövek nélkülözhetetlen alkatrészei voltak a kőves malmoknak. Jelentőségüket jól mutatja, az 1719-ben megalakult Tolna vármegyei molnárcéh 1748-ban megújított céhszabályzata. Például a céhmesterré váláshoz szükséges volt mesterremek készítése.

„III. ...s bé adja azon Kívül a Remeket, úgy mint...a Kereszt vasat, a Malom Kűben helyessen bé vágja, és a Malom Követ föll belé vágja, és a Malom Követ föl vévén Lisztnak eressze, és azon egy mérő Búzáat Kenyérnek emberül és böcsületesen meg örüllyön...”

Tilos volt a céhtagoknak a másik rossz hírért kelteni egy vasárnap dolgozni.

Kóhalmi József malomkőves asztala

„IX. ...és a melly Molnár edgyik a másik Malmát gyalazza, kövét, és korong vasát...annak büntetése egy forent...”

„XIV. Vasárnapként való Isteni Szolgálatot a Praedicatiót kivált képpen Reggel...a melly Molnár Mester elmulatná egy forént büntetése légyen a Mester legény ha elmulatya ötven pénz, azon a napon pedig délig örletni senkinek szabad nem lészen, s Követ vágni se a Malom körül más dolgot tenni négy forént büntetés alatt.”

A malomkövek olyan nagy értéket képviseltek, hogy ha baleset folytán a Dunába kerültek, kiemelésük árát is pontosan meghatározták.

„XXVI. Hogy ha valakinek a Malma el süllede, és a Kövei Dunába esnének...a Kár vallott Malmos Gazda azon Mestereknek járadságáért ha Szintén meg nem találnák is öttven Pénzzel tartozik, hogy ha pedig megtalálják... azért egy kúnek a föl vétel-étül nem több, hanem két forént fizetessék Malmos Gazdától a Molnároknak.”

Néhány évvel később a bécsi udvar malomrendtartási rendeletben egységesítette a malmok felszerelését és működtetését, itt olvashatjuk, hogy:

„Negyedszer: Helyes kövek szereztessenek, mellynek egyike keményebb legyen mint a másik. A Felső kő az linea és szalmérték szerint, egy zollnyira az alsótól, reá igazitassék, de úgy, hogy a forgó kő valamivel keskenyebb legyen, mint az alsó...”

„Hatodszor: Mivel az sok örlés által a vágott kő az ő élet lassanként elveszti, a liszt az életlen kövön, fekete lészen, és kevés lisztet ad, sokszor meg is égeti: tehát a jövődöben egy élesztett kövön egy Mutnál (amely harminc mérőt tézsen) több ne öröltessék, hanem az malom kő ismét újonnan élesztessék.”

A XIX. század elejére a tolnai molnárok önállósodtak és saját céhet alapítottak. Egy 1803-as megyei összeírás szerint tíz hajómalom forgott a Dunán a Malom alatt. A hajómalom házhajóból (ezen öröltek), völgyhajóból és a kettő között elhelyezkedő vízikerekből állt.

Az 1800-as évek második felében már a Folyammérnöki Hivatal jelölte ki a hajómalomok álló- és váltóhelyét, valamint felügyelte, hogy a malmok ne akadályozzák a hajózást. A XX. században aztán az olcsóbban és gyorsabban termelő gőzmalmok kiszorították a hajómalomokat. Tolnán a technológiai váltáson kívül a folyószabályozás is hozzájárult ahhoz, hogy a két világháború között „már csak” hengermalomok dolgoztak. A megyében az utolsó hajómalomokat a második világháború pusztítása, majd a szocialista korszak államosítása tüntette el.

(Irodalom: Kárpáti Andrásné: Adatok Tolna megye malomiparának történetéhez, in: Tanulmányok Tolna megye történetéből XI. Tolna Megyei Tanács Levéltára, Szekszárd 1987) Varga Mihály

A Wosinsky Mór Általános Iskola Széchenyi István Tagiskolája pályázati támogatással két hetes Napközi Erzsébet-tábort szervezett a nyári szünetben.

A diákoknak a meghirdetett tábor 5 napra mindösszesen 500 forintba került. Az érdeklődés igen nagy volt, mind az alsó, mind a felső tagozaton 38-38 tanuló jelentkezett.

Július első hetében a felső tagozatosok, július második hetében az alsó tagozatos diákok vettek részt a napközi táborban. Ismerkedős és bizalom játékokkal kezdődött a program. A sport és környezettudatos foglalkozások során a városi sportpályán is megmozgatták a résztvevőket. A gyerekek az iskola udvarát is szépítették, gazoltak, ásták a gödröket a fának, bokroknak, virágot ültettek. Bicikli-, görkocsolya- és roller-akadályversenyen is részt vettek, emellett népi játékokkal ismerked-

Nem unatkoztak a diákok

Változatos volt a program a Széchenyi Erzsébet-táborban

Az alsós táborozók a Duna-parton. Ennyire jól érezték magukat

hetek meg. Az alsó tagozatosok zumba oktatáson vehettek részt, míg a felsősök megismerkedhettek a sárkányhajózás rejtelmeivel a holtágon. A kézműves foglalkozások sem maradhattak ki a heti teendőkből. Elsősorban hulladékból készítettek tárgyakat, valamint egy kisfilmet is vetítettek a gyerekeknek, hogy lássák a szelektív hulladékgyűjtés eredményességét és fontosságát. Megismerték Tolna városának nevezetességeit, épületeit. Mindkét táborozó csoport ellátogatott a képfestő műhelybe és a selyemyári emlékszába. A hét során fagyiztak, hideg gyümölcssalátát készítettek. Mindkét tábor utolsó napján buszos kiránduláson vehettek részt. A felső tagozatosok Pécsre a Mecsextrem parkba, az alsó tagozatosok Pörböllyre utaztak. A Széchenyi iskolában szervezett tábor sikerét az is bizonyította, hogy a gyerekek előre jelezték jövő évi táborozási szándékukat.

„Névre szóló” villanyoszlopok

Júniusban újabb villanyoszlop cseréjére volt szükség a városban amiatt, hogy egy autós kidöntötte azt. Egy oszloptörés esetén 300-500 ezer forint lehet a kárelhárítás közvetlen költsége.

„Lassan névre szóló villanyoszlopok lesznek Tolnán.” Volt, aki ennyit jegyzett meg, amikor hírt vette, hogy júniusban újabb autós döntött ki egy villanyoszlopot a városban. Két éve a Both cukrázda előtt, azt megelőzően pedig a központi buszmegálló mellett lett egy pózna közlekedési baleset „áldozata”.

A legutóbbi tolnai oszlopdöntés június 15-én történt

A legutóbbi eset június 15-én, reggel öt óra előtt történt – ismét a Deák Ferenc utcában. Egy bogyzólói férfi Mözs irányából Fadd felé haladt, elvesztette az uralmát a jármű felett, az útpadkára sodródott, majd egy villanyoszlopnak ütközött, kidöntve azt. A roncsból a tűzoltók vágták ki a sofőrt, aki nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett – közölte a Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószolgálat.

Egyházi Nikoletta, az E.ON szóvivője arról számolt be, hogy a baleset a szolgáltató Deák Ferenc és Madách utcai kifizetésű hálózatát érintette, de a biztonságos munkavégzés érdekében a szakemberek nemcsak a megromló-dott hálózati szakaszt, hanem az ahhoz kapcsolódó Rákóczi-Jókai utcai kifizetésű hálózatokat is ki kellett kapcsolniuk a szolgáltatásból. A sérült beton bakosozlopot egy kisebb helyet foglaló szintén beton oszlopra kellett cserélni.

Évente ötven eset

Egyházi Nikoletta azt is elmondta, hogy a szekszárdi üzem területén évente mint-

egy ötven oszloptörés, rongálás történik, jellemzően mezőgazdasági munkavégzés során. Attól függően, hogy kifizetésű vagy középvezetésű hálózatról van-e szó, 50-500 fogyasztót érinthet a rongálódás miatti áramkimaradás.

A helyreállításhoz átlagosan 20-30 szerelői munkaóra, valamint a háttértámogató kollégák munkája szükséges. Oszloptípustól függően 3-8 órát vesz igénybe a javítás – tette hozzá a szóvivő. Egy-egy oszloptörés esetén az E.ON munkatársai a helyszínen káreseti jegyzőkönyvet vesznek fel, és amennyiben ismert az elkövető, rögzítik az adatait. Ha a baleset okozójának van kötelező gépjármű-felelősségbiztosítása, akkor a szolgáltató a biztosító felé nyújtja be a kárigényét. Ha ez nem járható, jogi útra terelik az ügyet. Oszloptörés esetén a kárelhárítás közvetlen költsége 300-500 ezer forint. Ha a károkozó nem ismert, esetleg elmenekül a helyszínről, az E.ON munkatársai hatósági intézkedést kérnek, illetve rendőrségi feljelentés tesznek.

Szabálysértési eljárás indult

A Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószolgálatától azt a tájékoztatást kaptuk, hogy ha egy balesetnél rendőrök intézkednek, ott mindig vizsgálják, hogy történt-e valamilyen jogellenes cselekmény, szabálysértés, vagy bűncselekmény. Ha nincs sérülés, és csekély mértékben szegett szabályt a vétkes járművezető, akkor sokszor csak helyszíni bírságot szabnak ki a rendőrök. Am ha súlyos sérülést szenved valaki, akkor már bűncselekményről is szó van, de akkor is büntető eljárás indul, ha a vezető megvalósítja a közlekedési bűncselekmények valamelyikét. Ilyen a közúti veszélyeztetés vagy a cserbenhagyás. A legutóbbi tolnai villanyoszlopdöntés kapcsán szabálysértési eljárás indult.

H.E.

AUGUSZTUS

Füvesasszony finomat főz

Fűszeres sárgadinnyésak

Bizonyítandó, hogy a sárgadinnye nem csak cukrosan finom, jöjjön most egy szokatlan, pikáns variáció.

Hozzávalók: 1 nagyobb, vagy két kisebb sárgadinnye. **Páchoz:** ½ - ½ csomó bazsalikom és menta, 1 citrom leve, 1 ek. olívaolaj, 1 csipet színes tört bors.

A dinnyét megmossuk, meghámozzuk, félbevágjuk, kikaparjuk a magvait. A zöldfűszereket leöblítjük, a leveleket finomra aprítjuk. A hozzávalókból összeállítjuk a pácot, laposabb tábla öntjük, amiben elérnek majd a nyársak. A dinnyét szeletekre vágjuk, (ha van, hurkapálcánál vastagabb) nyársra húzzuk, majd alaposan megforgatjuk a pácban. Azonnal tálaljuk.

Karintiai Kasnudel

Karintia nem messze fekszik Svábföldtől, most innen választottam egy fűszeres ételt.

Hozzávalók a tésztahoz: 40 dkg liszt, 1 tojás, a kenéshez 1 ek. olívaolaj. **A töltelékhez:** 10 dkg burgonya, 1 kis fej vöröshagyma, 15 dkg vaj, 50 dkg tehéntúró, 15 dkg zsemleleköck, 1 dl tej, 2-2 ek. finomra vágott mentelevél és turbolya.

A lisztet átszitáljuk, hozzáadjuk a tojást, kevés sót, 1,5 dl vizet meg az olajat, nem túl kemény tésztavá gyúrjuk. Legkevesebb 20 percet pihentetjük.

A burgonyát héjában megfőzzük, majd meghámozzuk és burgonyanyomón áttörjük. A hagymát megtisztítjuk, finomra vágjuk. Nagyobb serpenyőben, a feleforrósított vajon a hagymát megpirít-

felét ráhajtjuk a golyókkal telerakott felére, és az üres részekben jól összenyomjuk a tészta. Ezt követően félhold alakú tésztaívvel kb. 6 cm nagyságú táskákat vágunk ki a tésztából, a széleit összenyomjuk, és hullámszerűen összecsiszítjuk. A tésztaívvel forrásban lévő vízben 15 perc alatt készre főzzük, a vízből kiemel-

jük. Beletesszük a túró és a zsemleleköcköt, a tejjel leöntjük. Az egészet összekeverjük. Ezután adjuk hozzá a burgonyát, a zöldfűszereket, sót, borsot. Jól elkeverjük, és a masszából 18 golyót formázunk. A tészta vékonyra kinyújtjuk, és 18 lapra vágjuk. Az egyik felükre ültetjük a golyókat, a tészta széleit felvert tojással megkenjük. A tésztaalap őr-

ve lecsöpögtetjük, és a maradék, megolvasztott vajjal meglocsoljuk. Kevés zöldfűszerrel díszítve kínáljuk, de még jobb, ha megszórjuk apró szalonnapörccel.

APRÓHIRDETÉS

Kukorica és árpa eladó. Koncz Ádám, Tolna, Bajcsy-Zs. u. 85. Tel.: 70/588-12-07.

ZSEBI

táp- és takarmánybolt

Széles választékkal várjuk vásárlóinkat!

- gabonafélék
- tápok, takarmány kiegészítők
- kutya-macska eledelek
- DOVIT termékek, halcsali, haleledel
- madáreleség • PB gáz csere
- rágcsálóítók • zsákos burgonya

INGYENES HÁZHOZZÁLLÍTÁS!

Nyitva: H-P: 8⁰⁰-12⁰⁰, 13⁰⁰-17⁰⁰
SZO.: 7⁰⁰-12⁰⁰

Tolna, Hajós u. 8. (a Temető mellett)
06-20/343-1261 • 06-20/235-3652

HÁZTARTÁSI GÉPEK JAVÍTÁSA

- ✓ MOSÓGÉPEK
- ✓ MOSOGATÓGÉPEK
- ✓ MIKROHULLÁMÚ SÜTŐK
- ✓ PORSZÍVÓK
- ✓ BOJLEREK...

ÉS BÁRMI, AMI ELROMOLHAT!

SZABÓ ROLAND
TOLNA, ALKOTMÁNY U. 44.
TEL.: 20/471-86-72

MÉHN ÜVEGES

Alapítva: 1896-ban

ÜVEGEZÉS, KÉPKERETEZÉS
rövid határidővel
HŐÁLLÓ KANDALLÓ ÜVEG

Méhn Tibor
ÜVEGEZŐ-KÉPKERETEZŐ MESTER
a biztosítók ajánlott partnere

7130 TOLNA, Bajcsy-Zs. u. 24.
Telefon: 74/440-320

TORNÓCZKY TETŐ

→ ÁCSMUNKÁK
→ TETŐFEDÉS

Bramac, Lindab, Creaton, Terrán, Tondach, Gerard

Tolna, Ady Endre u. 16.
Tel.: +36 (30) 204 5690
E-mail: tornoczkyteto@gmail.com
www.tornoczkyteto.hu

VIGYÁZAT!
Ezzel csökken a fűtésszámlája!

Kiváló minőségű, magas műszaki tartalmú

NYÍLÁSZÁRÓK

A PIACI ÁR ALATT!

Adjon esély otthona komfortossá tételéhez!
Fantasztikus, **INGYENES ÁRAJÁNLATOT** adunk Önnek, csak hátra kell dőlnie.
Ne tegyen fárasztó km-eket,
HIVJON gyorsan, cselekszünk!
VERHETETLEN ÁR/ÉRTÉK ARÁNY!
Kezdje meg a felújítást még ma, új formába hozzuk otthonát!

06 20/355-4368, 06 30/377-5336

TÁP-TAKARMÁNY BOLT

PURINA TAKARMÁNYOK TELJES VÁLASZTÉKA

SZEMES TERMÉNYEK KEDVEZŐ ÁRON!

Takarmányok házhoz szállítása

KUTYA-MACSKA TÁPOK ÉS HALCSALIK FORGALMAZÁSA

ELŐNEVELT CSIBE, KACSA ÍRATHATÓ! RÁNTANI VALÓ CSIRKE, TYÚK, KAKAS RENDELHETŐ!

FELKL MÁRTON Tolna, Kodály u. 18.
Tel.: 74/441-468, 06/30-3700-427
Nyitva tartás hétfőtől-péntekig: délelőtt: 7-10 óráig, délután: 15-17.30-ig, szombat délelőtt: 7-10 óráig

GULD CSABA www.turboautosiskola.hu

TURBO AUTÓSISKOLA

TANFOLYAMOT INDÍT

2017. augusztus 21-én, hétfőn, 17 órakor

személygépkocsi, tehergépkocsi, nehézpótkocsi, segédmotorkerékpár, motorkerékpár kategóriákban

Személyre szabott oktatás, számítógépes gyakorlási lehetőség.

Tolna, Deák Ferenc u. 5. (iroda)
hétfő, szerda, csütörtök du. 14-16.30 óráig
Tel.: 06 70/365-4613, este 442-123

MOTOROKTATÁSHOZ MOTORT BIZTOSITUNK!

VASUDVAR

Bajai és Fia Kft.

- Finom- és durvalemezek
- Zártszelvények
- Köracélok
- Idomacélok
- Csövek
- Betonacélok, hálók, kerítésanyagok
- Csatornák, létrák, kazánok

7130 Tolna, Bajcsy-Zs. u. 72.

Tel/fax: 74/443-215, 443-553, 540-746 • E-mail: info@bajaiesfia.hu
Nyitva tartás: Hétfőtől csütörtökig 7-16, pénteken 7-12

4. TOLNA Deák F. u. 34. Tel.: 74/440-053

7. TOLNA Bartók B. u. 25. Tel.: 74/440-503

14. MÖZS Alkotmány u. 31. Tel.: 74/673-432

TÁP FORGALMAZÁS!

Friss csirke far-hát **159 Ft/kg**

Friss sertés comb **1149 Ft/kg**

Trappista sajt **1449 Ft/kg**

Friss csirke comb farrésszel **399 Ft/kg**

Akciós termékeinkre előrendelést felvesszünk.

ANTAL SZERVIZ KFT.

7130 Tolna, Szedresi u. 1014. Hrsz. (a Tescoval szemben, az autómóso mellett)
Tel.: 74/540-703 • Mobil: 20/981-93-71
E-mail: postmaster@antalszervizkft.hu-online.hu

DIAGNOSZTIZÁLÁS, SZERVIZELÉS, GUMISZERELÉS

SZOLGÁLTATÁSAINK:

Műszaki vizsgáztatás:

- ✓ személygépkocsi
- ✓ 3,5 t-ig kis-, tehergépkocsi
- ✓ motorkerékpár
- ✓ mezőgazdasági vontató
- ✓ lassú jármű

Eredetvizsgálat minden típusra

ANHUR KFT. TEMETKEZÉS

Állandó készenlét 0-24 óráig:
06-30/936-32-55

Szakálos Mihály ügyintéző
Telefon: 74/457-016, 06 30-978-78-74

Iroda, bemutató terem: Tolna, Hajós u. 5.
Telefon: 74/670-827

www.anhurtemetkezes.hu

ÁRNYÉKOLÁS-TECHNIKA

- ✓ REDŐNY (műanyag, alumínium, fa),
- ✓ RELUXA,
- ✓ SZALAGFÜGGÖNY,
- ✓ FIX/MOBIL SZÜNYOGHÁLÓ,
- ✓ NAPELLENZŐ,
- ✓ HARMONIKAAJTÓ,
- ✓ HEVEDERZÁR

KÉSZÍTÉS - JAVÍTÁS

UJVÁRI RÓBERT
Tolna, Wosinsky u. 4.
Telefon: 74/441-477 és 20/35-54-368

Szárnyaló vizicsibék

„Meg fogjuk nyerni mindenáron”

Meg fogjuk nyerni – fogadkozott Debreceni Áron és Török Bertalan a Velencében rendezett utánpótláskorú országos bajnokságon, mielőtt MK-2 2000 méteren az U-10-11 korosztályban a hajóba szálltak. A Tolnai Kajak-Kenu SE reményeire a 60 versenyzőt felvonultató viadalon rajt-cél győzelemmel igazolták, hogy ez a mondat motivációs szövegnek sem utolsó.

A célba érkezés után a nagyokra jellemző látványos ünneplést produkáló gyermekpáros bizonyította Varga Tibor és Barina József edzők döntésének helyességét, mikor a tehetséges kajakosokat egy hajóba ültették. A fiúk rövidtávon is jeleskedtek, hisz Wusching Miklóssal és Konyár Márkkal kiegészülve a 4x300-as váltó tagjaként bronzérmest szereztek.

Ideális korban kezdtek

– Áron két éve kajakozik, Bertalan pedig egy éve – emlékszik vissza a kezdeti lépésekre Varga Tibor edző. – Áron az évente megrendezendő vizicsibe-táborban ismerkedett meg a sportággal, Bertalan pedig az OB-re felkészítő táborban kapta meg az első impulzusokat. Mindketten ideális korban, 9 évesen kezdtek el kajakozni. Optimális esetben a későbbi országos bajnokok, a világversenyekek helyezettei ebben az életkorban kapják meg a versenysporthoz az első lökést, de mindenkiből nem

tudunk élsportolót faragni és nem is ez a cél. A gyermekkorban még játékos elemekkel, vetélkedőkkel színesítjük a foglalkozásokat, fontos szempont, hogy a fiatal jól érezze magát ebben a közegben. Mi ebben a korban is heti hat edzést tartunk, de a fiúk és lányok elfoglaltságuktól függően heti 4-5 edzésen vesznek részt. Fontos, hogy a gyerekek a vízitelepen kapjanak kedvet a sportághoz, kóstoljanak bele az egészséges életmódba. Mindig van köztük egy-kettő, aki alkalmas az élsportra és hajlandó is vállalni az ezzel járó embert próbáló munkát. A nyári szezonban szombatokként 20-25 kilométer kajakozás a penzum, télen pedig Szekszárdon egy

továbbtanul-e, vagy a kajakra teszi fel az életét.

Igazi őserő

– Igazi őserő lakozik ebben a fiúban – mondják a trénerok Debreceni Áronról. Ő bogyszlói származású, és a Duna-parti település például Miklósa Krisztina és Tilmann Zsófia személyében már több jó kajakost is adott a klubnak. A szülei mindenben segítik a fiuk sportpályafutását. Áron a csínytevésben is élen jár, így történt ez akkor is, mikor Józsi bácsi napernyőjével beugrott a vízbe. De Barina József úgy van vele, hogy amíg tanítványa keményen odateszi magát az edzéseken, addig ezek a bosszúságok még beleférnek. A fiúk a kajakos lányokkal szemben is nagyon figyelmesek, pontosan számon tartják mindenkinek a születésnapját és az ünnepeket nem ússzák meg a vízbe-dobást.

Debreceni Áron (balról) és Török Bertalan, edzőjükkel, Varga Tiborral

Fotó: Facebook

Jégkorong után kajak

A nagyon jó állóképességű, kedvező testfelépítésű Török Bertalan a tornasport és a jégkorong után döntött a kajak mellett. Jellemző a szülők áldozatvállalására, hogy a Debreceni- és a Török-család közösen egy minőségi kajakot vásároltak az ifjakkak, hadd repüljön velük az a hajó. Sportos család az övé, hisz az édesanyja gyógytestnevelő, az egyik bátyja Szekszárdon vízilabdázik míg a másik fiútestvére a kerékpársporton belül a downhillt űzi. Az édesapja munkahelyi elfoglaltság miatt sajnos az OB-t nem tudta megnézni, de megígérte a fiának, ha egyszer kijut az olimpiára, akkor szabadabbá teszi magát. Berci eddig Szekszárdra a Gyakorló Általános Iskolába járt, de őstől már a tolnai hatosztályos Sztárai Mihály Gimnázium tanulója lesz. A legtöbb klubtársa ugyanis a gimnáziumba jár, és már ő is a tolnai kajakos családhoz tartozónak érzi magát.

Van kitől tanulniuk, Boros Adrián és Nagy Raul a példaképek. Jövőre be akarják verekedni magukat a kölyökválogatottba, amihez meg kell védeniük az országos bajnoki címüket.

NŐI STRANDFOCI

Úgy élvezték a strandot

A Tolna-Mözs Futball SE utánpótláskorú lányai Bonyhádon egy strandfoci-tornán tesztelheték tudásukat. A régiós fordulóban 6 utánpótlás csapat vett részt, két csoportra osztva. 1. csoport: Bonyhád VLC, Tolna-Mözs Futball SE, Astra HFC II. 2. csoport: Astra HFC I, Pécsvárad, Astra HFC III.

Bonyhád-Tolna-Mözs: 2-8

A tolnaiak először a házigazdák ellen léptek homokra. A kezdeti bizonytalanságon gyorsan átlendült a csapat, hozzá kellett szokni a mély talajon való labdavezetéshez. Szócs Richárd tanítványai folyamatosan felőrölték a bonyhádi gárdát, a házigazdákat kizárólag a kapusuk nagyszerű teljesítménye védte meg egy még nagyobb vereségtől.

Tolna-Mözs-Astra HFC II 9-2

A tolnaiak végig uralták a homokot, a lányok örömmel, szép támadásokat vezetve játszottak. Ezzel a győzelemmel a TMFSE magabiztosan nyert a csoportjában.

Elődöntő: Pécsvárad-Tolna-Mözs 1-12.

A mérkőzést az elejétől a végéig uralta a TMFSE. A találkozó kicsit egyoldalú volt, a tolnai lányok magabiztos győzelmet arattak.

Döntő: Bonyhád VLC-Tolna-Mözs 3-12.

Az elődöntőből bravúros teljesítménnyel továbbjutó bonyhádi csapat a döntőben már nem tudta az előző formáját mutatni. A TMFSE nem engedte kibontakozni a bonyhádiakat. Gyorsan vezetést szereztek a vendégek, melyre igen gyorsan jött a hazai válasz. A strandfoci egyik sajátossága a középkezdés elvégzése, melyet rögtön górra lehet váltani. Ez történt, a hazai középkezdést a csapatkapitány egy hatalmas lövéssel juttatta a tolnai kapu bal felső sarkába. A vendégek azonban hamar értésére adták az ellenfélnek, hogy ki a jobb, és ezzel elhódították a regionális strandfoci-bajnokság 1. helyét.

Augusztus 27-én Thelena Kupa

A Tolna-Mözs Futball SE női csapata ismét benevezett az NB I-es bajnokságba, az utánpótláskorúak pedig az NB II-ben indulnak. Jó alkalmat jelent a felkészülésre az augusztus 27-én megrendezendő Thelena Kupa. A hat csapatot felvonultató, 11 órakor kezdődő rendezvénynek a városi sportcsarnok és a lovarda ad otthont.

ROMCAR TRAVEL UTAZÁSI IRODA

7130 Tolna, Bajcsy Zs. u. 120.
Telefon/fax: 36-74/443-828

Non stop hívható: 20-411-4552

AKCIÓS AJÁNLATOK AUTÓBUSZSAL ÉS IDEGENVEZETŐVEL

1 NAPOS LEHETŐSÉGEK:
08.26. Schönbrunn Kastély és Állatkert **8.900,-FT**
09.02. Velencei Regatta **12.900,-FT**
09.30. Laxenburg Kastély és Tavas barlang **7.900,-FT**
09.30. Bad Ischl és Hallstatt **14.900,-FT**
10.07. Plitvicei-tavak **10.900,-FT**

TÖBB NAPOS AJÁNLATOK:

08.31. Iztria, reggelivel **55.900,-FT-TÓL/4 NAP**
09.05. Erdély Csodái, félpanzióval **59.900,-FT/5 NAP**
09.21. Montenegró, teljes ellátással **79.900,-FT-TÓL/9 NAP**
09.07. Boszniai Piramisok, reggelivel **39.900,-FT-TÓL/3 NAP**
08.25. Ligúr tengerpart, reggelivel **99.900,-FT-TÓL/6 NAP**

ALL INCLUSIVE NYARALÁSOK

Rodosz repülő, szálloda, 09.18. **99.900,-FT-tól/hét** Korfu repülő, szálloda, 09.12. **129.900,-FT-tól/hét**
Costa Brava repülő, szálloda, 09.06. **149.900,-FT-tól/hét** Törökország repülő, 4* szálloda, 09.15. **88.350,-FT-tól/fő/hét**

A NÁLUNK FOGLALT UTAKHOZ A REPTÉRI TRANSZFER FÉLÁRON!

LUXUS HAJÚTAK

teljes ellátással, kikötői transzferrel és idegenvezetővel

10.17. Mediterrán dallamok (MSC Magnifica) **295.000,- Ft-tól/10 nap**

10.27. Itália és szomszédjai (MSC Armonia) **239.000,- Ft-tól/9 nap**

12.01. Karibi kikapcsolódás (MSC Divina) **299.000,- Ft-tól/10 nap**

KAJAK-KENU

Sporttörténelmet írt Boros Adrián

A tolnai kajakos az első külföldi győztese a Berg Maratonnak

Boros Adrián, a Tolna Vízmű KC versenyzője letette névjegyét a Dél-Afrikában rendezett Berg River Maratonon. A verseny 1962-es története óta ő az első külföldi kajakos, aki megnyerte ezt az embert próbáló viadalt.

– A verseny előtt egy héttel utaztam ki Dél-Afrikába, hogy tudjak valamit gyakorolni a pályából, hisz tavaly óta sok minden változott, például akkor magasabb volt a víz-állás – idézte fel a történeteket Barina József edző tanítványa. – A négy-napos verseny nulladik napján egy 3,5 kilométeres időmérőt rendeztek, ami beleszámított az összesített időbe és ez alapján soroltak be az első napra. Ez a vízállás miatt rövidített szakasz volt, akár csak a második nap is. Az alacsony szint miatt 16, illetve 14 kilométerrel lett rövidebb a táv, vagyis 62 és 42 kilométert kellett letudni. Ennek igazán örültem, mert ez egy nagyon taktikás rész volt, rengeteg fa, ami alatt, mellett, felett kell átmenni vagy átmászni. Sok meglepetés is ért, több helyet sajnos benéztem, így az első napon nem tudtam előnyt szerezni a helyiek ászával, Graeme Solomonnal szemben. Talán a második nap volt a legizgalmasabb, kilenc másodperccel utánam indult Graeme, és az volt a tervem, hogy nem engedem előnyt szerezni, mert gyorsabb voltam nála. De sajnos hibát hibára halmoztam, valószerűleg azért, mert túlságosan is akartam. Egyszer rossz irányba is elmentem, de ebből végül egész jól jöttem ki. Viszont Graeme utolért, majd tíz percre rá beakadt egy fába a lapátom és bebo-

rultam. Kapaszkodhattam utána, ami nehéz volt, hisz ő ismerte a helyszínt, én pedig nem. Ráadásul amikor utolértem, nagyon rafinált volt, többször is előre küldött, azt remélve, hátha hibázok. De szerencsére többet ez nem fordult elő, sőt az utolsó 8 kilométeren az egyik futás után ő rontott és ezt kihasználva a nap végére több mint háromperces előnyt szereztem.

Óriási fizikai és lelki teher

De még mindig volt hátra két nap és 130 kilométer. Itt csak annyi dolgom volt, hogy Graeme mögött

Boros Adrián keményen megdolgozott a sikerért

menjek, tudtam, akkor nem lehet semmi baj. A leghosszabb a harmadik nap 75 kilométere volt, ami együtt haladva, okos versenyzéssel telt el. A vízen töltött időből az fájt a legjobban, hogy amikor negyven kilométernél jártam, tudtam, hogy még három óra hátra van... Viszont az egész versenyzés legnehezebb pillanata az utolsó előtti nap este érkezett el. Tudtam, hogy vezetek és hogy meg tudom csinál-

ni, mégis óriási teherként nehezedett rám, hogy egy rossz mozdulaton elmehet az egész. Ráadásul mindenki azt mondta, a verseny történetében én lehetek az első olyan győztes, aki nem dél-afrikai.

Az utolsó nap simán haladt, sokat dolgoztam, jó formában éreztem magam, a GPS alapján gyorsabb voltam, mint a többiek. Az utolsó kanyarba befordulva rengeteg nézőt láttam és soha nem örültem ennyire a célvonalnak, mint most.

Az idén életem talán legjobb formáját hozom, de ezek az eredmények nem jönnek maguktól. Sokat segít az edzőm, Barina József, aki mindig ott áll és lesi minden egyes mozdulatom, de nagy hálával tartozom Mészáros Mártonnak és Gere Bálintnak, akik a felkészülesem elmúlt nyolc-tíz hetében mellettem voltak és sanyargattak az edzéseken.

Irány a világbajnokság

Most már teljes erővel a szeptemberi világbajnokságra készülök, ahol egyesben és párosban is rajthoz állok. Ráadásul a világverseny ezúttal Dél-Afrikában lesz, előnyt jelent, hogy itt már edzőtáboroztam és versenyeztem néhány-szor. De a vb egy számomra ismeretlen helyszínen lesz, továbbá a tél miatt hozzávetőlegesen 15 fokos hőmérséklettel kell számolnom. A felkészülés elején az állóképesség fejlesztése a cél, majd egyre nagyobb szerepet kapnak a gyorsasági edzések. Bízom benne, hogy egyesben és párosban is összejön a dobogós helyezések.

LABDARÚGÁS, MEGYE I.

Kakasdon kezd a Tolna VFC

Első hazai mérkőzését a Bonyhád ellen játssza a Tolna VFC labdarúgócsapata a 2017-18-as megyei I-es bajnoki szezonban.

Miután az UFC Szekszárd II. a megye II-ben folytatja és az eddig a megye II-ben szereplő Nagymányok elfogadta a felkérést az egy osztállyal feljebb való szereplésre, ismét 13 csapatos lesz a megyebajnokság. Buzás Attila fiai idegenben kezdik meg a pontvadászatot, augusztus 13-án szombaton 17 órakor Kakasdon lépnek pályára. Blatt Pál Dunaújvárosból, Ranga Máté az UFC Szekszárd csapatától igazolt Tolnára, Vízár Zsolt pedig befejezte a labdarúgást.

A Tolna VFC bajnoki menetrendje augusztusban és szeptemberben:

Augusztus 13. 17 óra: Kakasd-Tolna
Augusztus 19. 17 óra: Tolna-Bonyhád
Augusztus 27. 17 óra: Tevel-Tolna
Szeptember 3. 16.30: Kölesd-Tolna
Szeptember 9. 16 óra: Tolna-Dombóvár
Szeptember 17. 16 óra: Majos-Tolna
Szeptember 23. 15.30: Tolna-Őcsény
Szeptember 30.: A Tolna szünnep

ASZTALITENISZ

Érmek a Diák Kupáról

A Diák Kupa megmérettetésen Tolna megye iskolái vesznek részt, a viadalt minden hónapban megrendezik. A versenysorozat szervezését Majzik Tamás, a Fastron AC vezetőedzője vállalta magára, így minden alkalommal a tolnai klub a házigazda.

A Diák Kupákon elsősorban az cél, hogy a gyerekek kedvet kapjanak a sportághoz és megismerkedjenek a szabályokkal. Hozzá kell szokniuk a versenyek légköréhez, a különféle kihívásokhoz. A teljesen kezdők számára hívták életre ezt a rendezvényt, így azok nem is indulhatnak, akiknek már van ranglista-pontjuk.

A tolnaiak eredményei:

Lányok. I. korcsoport: 2. Kínhírt Maja, 3. Sági Norina és Vanicsek Natasa. **II. korcsoport:** 1. Brucker Lilla. **Fiúk. II. korcsoport:** 3. Kínhírt Botond. **III. korcsoport:** 2. Rohn Áron. Itt indult Brucker Balázs is, aki önmagához képest jó játékot nyújtott.

Az iskolák közötti összesítésben a tolnai Wosinsky Mór Általános Iskola a 3. helyet szerezte meg.

ULTRAFUTÁS

A Tisza-tó is körbefutva

Tavaly a Balaton, idén a Tisza-tó körül rendezett ultrafutóversenyen ért el remek eredményt két tolnai sportoló, Eröss Ede és Egri István.

Idén először rendezték meg az Ultra Tisza-tó 111 elnevezésű futóversenyt. A „tökerülő futókalend” résztvevői Tiszafüredről indultak, Poroszló érintésével tették meg a 111 kilométeres kört. A táv majdnem pontosan a fele a több, mint tíz éve életre hívott Ultrabalaton versenynek, amelynek szellemében a Tisza-tavi megmérettetés is zajlott.

A tolnai Eröss Ede és Egri István tavaly a 220 kilométeres Ultrabalaton páros versenyében első helyet szerzett. Idén a Tisza-tó körül egyéniben indultak. A július 15-én rendezett viadalon volt részük kánikulában és heves zivatarban egyaránt. Kerékpáros kísérőik a családtagjaik közül kerültek ki. A két ultrafutó ezúttal is remekül szerepelt. Eröss Ede a 111 kilométeres távon 10 óra 18 perc 46 másodperces idővel másodikként, Egri István 10:45:50-es idővel negyediként, (abszolút ötödikként) ért célba a 82 induló közül.

Eröss Ede (balról) és Egri István